

Ureja: glavni in odgovorni urednik Peter Gunčar in uredniški odbor, ki ga sestavljajo: Anton Miklavčič — predsednik, Jože Javornik — namestnik in člani: Marija Semen, Tine Rojina, Slavka Valjavec, Boris Pertot, Marija Krničar, Kovačič Marica, Drago Zvokelj in Ančka Rozman. Tisk: ČP »Gorenjski tisk« v Kranju

LETO VII. • 30. IX. • ST. 8

tekstilec

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TEKSTILINDUS — KRANJ

1. oktobra — skrajšani delovni teden

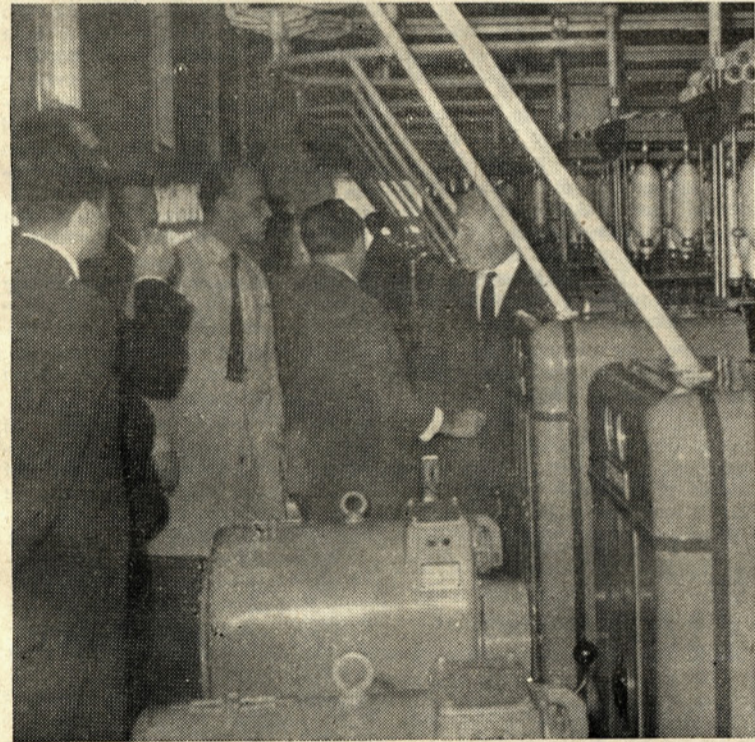
V zadnjih dveh mesecih smo tudi v našem delovnem kolektivu resneje začeli s pripravo na skrajšani delovni čas. Samoupravni organi pa so na zadnjih sejah sprejeli sklep o prehodu na 45-urni delovni teden s 1. oktobrom 1964, kot prvo fazo prehoda na 42-urni delovni teden. S tem se bo tudi v našem podjetju polagoma začel uresničevati 37. člen ustave, ki pravi: »Zajamčeno je, da traja delovni čas največ 42 ur v tednu«.

Razlogi, da uvajamo krajši redni delovni čas prav sedaj, so zlasti v dejstvu, da so proizvodjalne sile naše družbe tako narasle, da ne bo treba delati 48 ur tedensko, kot smo morali v času obnove in v dobi relativno hitre graditve novih objektov ter naprav v gospodarstvu. Humanistični motiv skrajšanja dela potemtakem lahko pride ob sedanjih pogojih in na doseženi stopnji našega razvoja do polnega izraza brez škode za življenjsko raven in tempo ekonomskega razvoja.

Ni dvoma, da nam bo skrajšanje delovnega časa tako kot v drugih državah po svetu po nekaj letih prilagajanja novemu načinu dela prineslo:

Izvršitev plana v avgustu

PREDILNICA I
Količinska izvršitev: mesečna segla avgusta 113,1%, kumulativno pa ima 105,5%, kumulativno pa so izvršili količinski plan 102,6%.
Plan asortimenta je predilnica I (dalje na 2. strani)

Gostje pri ogledu predilnice I

Gostje in predstavniki podjetja med razgovorom

1. povečanje povprečne fizične delovne sposobnosti ljudi zaradi zmanjšanja števila nezgod pri delu in zaradi tega zboljšanje splošnega zdravstvenega stanja delavcev, do česar bo prišlo kot naravna posledica večjega sklada prostega časa za rekreacijo, šport in oddih.
2. povečanje intelektualne delovne sposobnosti zaradi večjih možnosti za učenje in strokovno izpopolnjevanje;
(dalje na 4. strani)

Nekaj zanimivih odgovorov obratovodje plemenitilnice I na postavljena vprašanja

1. Podatki o mesečnih izvršitvah in kumulativni kažejo, da vaša enota količinsko plan izvršuje, medtem ko je glede kvalitete opaziti nazadovanje. Tudi plan asortimenta v letošnjem letu še niste izvršili. Nam lahko konkretno poveste, kaj in kje so vzroki, ki onemogočajo izvršitev omenjenih planov. Nam lahko poveste, zakaj so bili takšni plani postavljeni, in ali takrat ni bilo možno predvideti nastalih težav in problemov?

1. Vprašanje dejansko zadeva v črno glavni problem naše dejavnosti. Vplivov na doseganje plana kvalitete in asortimenta je res toliko, da ne bi mogel dati izčrpnega odgovora, pa bi se omejil le na bistvene ugotovitve. Poglejmo si najprej kvaliteto:

Predpogoj za kvalitetno plemenitnje je primerna in standardna kvaliteta surovih tkanin. Mešana, neenakomerna in nopkava preja, prekomerne tkalske napake zlasti goste in redke proge, različna jakost in širina obeh krajev, slabo čiščene tkanine (viseče nitil), zatrgani kraji in podobno, vse to nujno povzročajo sekundarne napake pri plemenitnji. Da bi te napake odstranili, skušamo izboljšati naše stike s tkalnico, kar že kaže delno izboljšanje situacije. Prav tako je važno disponiranje s strani komercialnega sektorja. Gravura namreč vsak vzorec gravira s tehniko in globino, ki je primerna za predvideni artikel, žal pa se po kolekcioniranju vse prepo-

gosto vzorec disponira na povsem drug artikel, kateremu gravura valjev ne ustreza ali pa je širina valjev zanj premajhna. Tako vzorec pri tiskanju dobro ne pokrije, se razliva, izpade neenakomeren.

Glede na uvajanje raznih novosti v značaj vzorcev in zaradi zaostrovanja kriterija tržišča do kvalitete naš strojni park v marsikaterem odd. ne daje primernih rezultatov. Naj omenim kar belinico, ki je kljub stalnemu popravljanju, preureditvam in reklamacijam, obdržala svoje značilne napake: prekomerno pretegovanje votka, tvorbo kalcijevih madežev in odrgnin ter prezanje občutljivih artiklov (npr. satena). Že nad dve leti zaman čakamo na obljubljeni avtomatični ravnalet votka »Orthomat«, kateri bo odpravil prve napake, vsaj v neki

IZ VSEBINE:

- 1. oktobra — skrajšani delovni teden
- Nekaj zanimivih odgovorov obratovodje plemenitilnice I inž. Mirka Pogačnik) na postavljena vprašanja
- Povišani osebni dohodki
- Predsednik IS SRS, tovariš Viktor Avbelj na obisku v našem podjetju
- Kako bo s prostimi sobotami
- Prehod na 45-urni delovni teden v plemenitilnici I
- Izvršitev plana meseca avgusta in kumulativno
- Proizvajalci sprašujejo
- Apel na člane samoupravnih organov in družbeno političnih organizacij
- Uspel sindikalni izlet
- Tokrat tudi za šolarje
- O fotografskih snemalnih kamerah
- Uporaba požarnih aparatov
- Odlično drugo mesto za naše keglače
- Urnik športnih sekcij
- itd.

meri, medtem ko bo odpravljena druga napaka z montažo kislinškega prekata pri tretjem pralnem stroju v belinici in z uvedbo beljenja brez vodnega stekla. Odrgnine in prezanje pa so še vedno predmet reklamacij!

Potrebna je dalje še nabava vakuumskega pasirnega stroja (za odpravo pikic v barvah!); ne bi pa našteval raznih popravil in preureditev ostalih strojev, ker jih je pač preveč.

Najbrž nismo edini obrat, ki mu za kvalitetno delo povzročajo težave neprimerne utenzilije. Tako na primer že mesece ne moremo priti do ustreznega lappinga in žičnih krtič za tiskarske stroje, kar tudi povzroča določene napake pri tiskanju. Poseben problem predstavlja tudi nabava barvil in pomožnih tiskarskih sredstev, (dalje na 4. strani)

Povišani osebni dohodki

V našem podjetju smo v zadnjem času dvakrat povišali osebne dohodke. Samoupravni organi so sprejeli sklep o povišanju osebnih dohodkov prvič v mesecu juniju z veljavnostjo od prvega julija dalje, še pred zadnjimi spremembami cen osnovnih živilskih predmetov. To zvišanje je bilo rezultat doseženih uspehov gospodarjenja v prvem polletju, namen pa je imelo približati osebne dohodke v našem podjetju osebnim dohodkom v drugih kranjskih

podjetjih, ki so nas v zadnjem času občutno prehitela.

Zvišani so bili ceniki za obračun osebnih dohodkov v vseh ekonomskih enotah za 10%, obenem pa so bile zvišane osnovne ocenitve delovnih mest za deset točk na uro (in ustrezno tudi ostala merila) in to na vseh delovnih mestih enako. To pomeni, da so se osebni dohodki povišali v znesku vsem zaposlenim enako (in sicer za okoli 3300 din), v procentih pa delavcem z nižjimi ocenitvami občutno več kakor onim z višjimi. Tako so se npr. delavcem z najnižjimi ocenitvami (65 točk na uro) povišali osebni dohodki za cca 11,5%, onim z najvišjimi (335 točk na uro) pa le za cca 3%, medtem ko so vsi ostali v istem smislu nekje vmes. Ta način notranje razdelitve povišanja je bil osvojen zato, da bi s razpoložljivimi sredstvi lahko odpravili osebne dohodke pod 25.000 din na mesec. Če bi namreč povišali osebne dohodke procentualno vsem enako, bi za odpravo osebnih dohodkov pod 25.000 din rabili veliko več sredstev. (dalje na 3. strani)

Tovariš Viktor Avbelj na obisku v našem podjetju

15. septembra so obiskali naše podjetje tovariš Viktor Avbelj, predsednik IZVRSNEGA SVETA

LRS, Janko Smole, podpredsednik IS LRS in tovariš Zakojšek, direktor plana.

Gostje so si v spremstvu glavnega direktorja in predstavnikov organizacij zelo podrobno ogledali osnovne obrate v obratu I. Zanimali so se predvsem za nove stroje oziroma za izboljšave, ki smo jih izvršili v zadnjih letih.

Po ogledu je bil tudi krajši razgovor, v sejni sobi UO, o problemih proizvodnje, nabave in izvoza.

Kako bo s prostimi sobotami

Problem okrog koriščenja teh sobot nastopa zato, ker imamo v podjetju v bistvu štiri vrste zaposlenih članov. Eni so taki, ki delajo sami na določenem delovnem mestu pa jih zato ne bo možno deliti, oziroma razporediti v dva turnusa. Drugi so takšni, da jih bo možno deliti v dva turnusa ne pa v tri. Tretje bo možno razporediti v tri turnuse, medtem ko bo možno člane, ki delajo v nočni izmeni razporediti na koriščenje vseh sobot v mesecu, torej na štiri turnuse.

Razpredelnica izgleda takole:

	oktober					november				december			
	3	10	17	24	31	7	14	21	28	5	12	19	26
PRVI			a			a				a			
DRUGI	b	c		b		c	b	c		b	c		
TRETI	b	c	d	b		c	d	b	c	d	b	c	d
ČETRTI	b	c	d	b	c	d	b	c	d	b	c	d	b

(c — predstavitev iz e. e. v drugo e. e.)

(dalje na 2. strani)

Prehod na 45-urni delovni teden v plemenitilnici I

Ob prehodu na skrajšani delovni čas bo vsaka delovna enota zmogla večjo obremenitev, ki jo terjata zahteva in nujnost po nezmanjšani proizvodnji in osebnih dohodkih ob istočasnem izpadu strojnih ur za 5,6 %, le po temeljiti analizi notranjih rezerv in pripravi ukrepov, ki bodo zagotovili vsaj isti obseg, asortiment in kvaliteto proizvodnje kot jo imamo sedaj. Naš obrat se je tega lotil s proučitvijo vseh delovnih mest, prvenstveno pa s snemanjem izkoriščanja strojev, ki že sedaj za obrat predstavljajo grla proizvodnje. Rezultati teh snemanj, ki jih je bilo za posamezen stroj 432 do 2.303, so bili večji del pričakovani. Kljub temu pa so nas presenetili, zlasti pri primerjavi stopnje izkoriščenosti med seboj sličnih strojev. Nekaj podatkov (glej tabelo!):

Če upoštevamo, da so v zastoj vključene tudi osebne potrebe, potem bomo pri strojih z visoko izkoriščenostjo morali preizkusiti tudi najmanjše možnosti za še

nadaljnje skrajšanje zastojev. Na drugi strani pa se nam n. pr. v tiskarni, vsaj po analizi sodeč, odkrivajo še velike možnosti za dvig storilnosti. Tu odpade največ zastojev na menjave vzorcev in variant ter probe (skoraj 2 uri v izmeni), pripravo strojev in tehnične pomanjkljivosti. To nam potrjuje že znano dejstvo, da tiskamo povprečno premalo metrov po desenu in varianti, kar povzroča prepogoste menjave valjev in barv in s tem neugodno razmerje med časom menjav ter učinkovitim tiskanjem. Ne smemo pa seveda zanikati tudi dokajšnjih zastojev zaradi slabo pripravljenega blaga, popravljanja tiskarskih barv, neustrezne gravure valjev ter slabe kvalitete utenzilij.

Dočim imamo v obratu vrsto strojev in cele oddelke, kjer prehod na skrajšani delovni čas ne bo predstavljal posebnega problema, pa je le precej drugih, ki so že doslej bili preobremenjeni in zato tam še nadaljnje skrajšanje

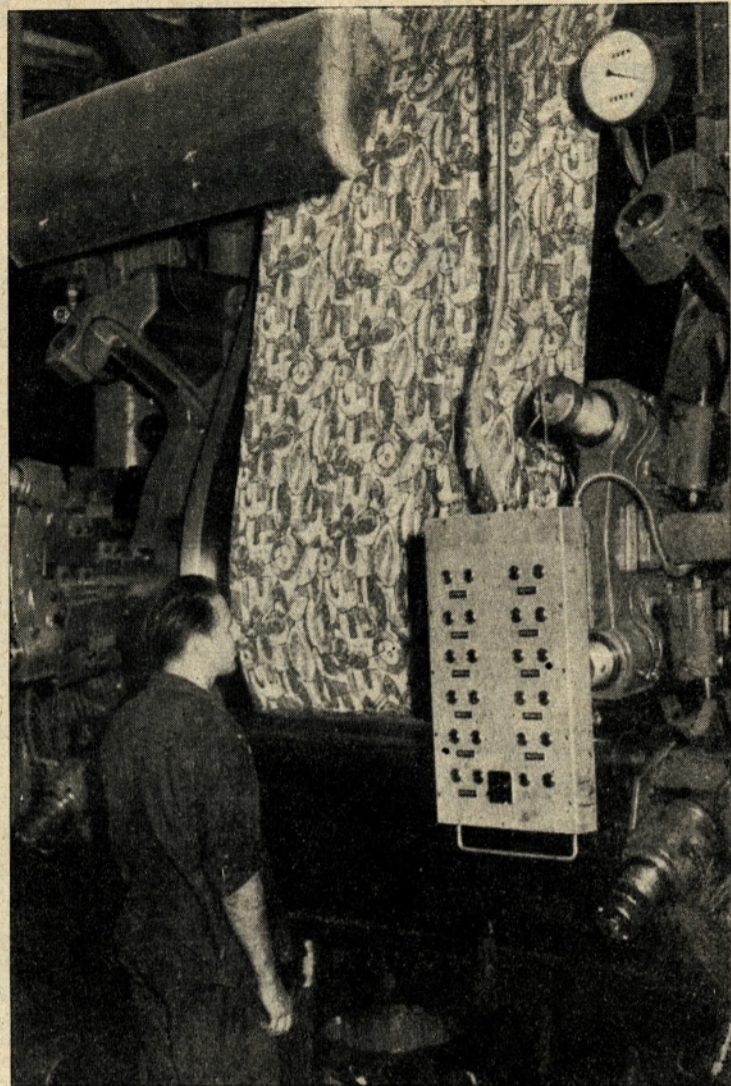
stroj	stopnja izkoriščenosti	stroj ne obratuje v izmeni ur
egalizirka	67	2,7
razp. sušilni stroj Artos II	68	2,55
kontinuirni barvni stroj razp. suš. stroj Artos I in Dornier	61	3,1
pralni stroji (povprečje)	88	0,95
rollo tiskarna (povprečje)	82	1,4
parilnik	40	4,8
	86	1

zastojev ne bo lahka naloga. Ker je tehnološki proces v obratu sestavljen iz vrste med seboj povezanih in odvisnih faz, že izpad ene same lahko v znatni meri ohromi funkcioniranje celotnega obrata. Prav tako moramo upoštevati, da preko nedelje ne smejo obležati mokre barvane tkanine, še manj pa tkanine, tiskane z redukcijskimi barvili (in teh je največ!), ki jih moramo v soboto pariti, prati in sušiti. To zahteva posebno previdnost pri razporejanju dela v sobotah, saj bo odslej odpadla prav sobotna nočna izmena, ki je skrbela za gornja opravila.

Dvig produktivnosti vsaj za procent izpada strojnih ur bo moral iti predvsem na račun izboljšane discipline, organizacije dela in kvalitete proizvodnje, za kar bo treba zahtevati še večjo angažiranost strokovnega kadra v obratu; delno pa na račun boljše vzdrževanja strojnih naprav, prometne nabave barvil in pomožnih sredstev ter disponiranja proizvodnje v skladu z obstoječimi kapacitetami. V prvi fazi zahtevana investicijska sredstva so dokaj skromna; avtomatični ravnanec votka, vakuumski pasirni stroj za tiskarske barve in dva šivalna stroja domačega izvora, kar vse že vsebuje letošnji investicijski plan. Ostale potrebne naprave lahko izdelamo v lastni režiji: pahalna naprava pri kondenzirnem stroju Artos, navijalna naprava pri Peter-foulardu, 400-litrski sod za aprete in preureditev novega navijalnega stroja v adjustirnici. Merodajni faktorji v podjetju si bodo vsekakor morali prizadevati, da bodo gornja naročila v najkrajšem času realizirana.

Ukrepe za izboljšanje discipline v obratu smo delno že uvedli v obliki kontrole dežurnih mojstrov nad zapuščanjem delovnih mest ob odmorih in zaključkih izmen. Že prvi teden te kontrole je pokazal njeno učinkovitost. Seveda se pri tem ne nameravamo ustaviti. Tako bomo omejili izhode med delom na minimum in izvedli še druge ukrepe, ki bodo zagotovili čim boljše storilnost posameznikov. Kdor se tem ukrepom ne bo hotel podrediti, bo pač moral računati na disciplinsko odgovornost, v skrajnem slučaju pa celo na to, da ga bomo prisiljeni izločiti iz našega kolektiva. Jasno je namreč, da nihče ne bo mogel lenariti na račun svojih sodelavcev.

Največje težave pričakujemo pri prizadevanju za izboljšanje organizacije in kvalitete dela. Sedanji način disponiranja v obratu je sicer že pokazal svoje dobre strani, vendar ga moramo še razširiti in izpopolniti tako, da ne bo čakanja na blago na enem ali drugem delovnem mestu. To pomeni boljše sinhroniziranost obremenitve posameznih strojev, ki pa je v veliki meri odvisna tudi od komercialnih naročil. To namreč vedno kažejo določene sezonske tendence, ki povzročajo neenakomerno obremenitev mercenizacije, kosmatilnice, barvarne, filmske tiskarne, kalandrov in kondenzacije. Ta nihanja se dajo delno izravnati s sprejemanjem uslug za druga podjetja, ostalo pa z časnim premeščanjem delavcev na druga delovna mesta. (dalje na 3. strani)

Delo na tiskarskem stroju je zahtevno

Izvršitev plana meseca avgusta in kumulativno

(dalje s 1. strani)
meseca avgusta izvršila s 74,1 %, kumulativno pa z 82,4 %.

PREDILNICA II

Količinska izvršitev: mesečna je 140,1 %, kumulativna pa 122,4 odst. v ef. kg. Predilnica II ima v avgustu 137,4 % v bb. kg, kumulativno pa 113,7 %.

Predilnica II ima tako visoko izvršitev zato, ker ni koristila vseh planiranih dopustov.

Plan asortimenta je izvršila v avgustu 88,7 %, kumulativno pa 83,5 %.

Skupaj sta predilnici v avgustu dosegli 117,1 %, kumulativno pa imata 105,8 %.

V bb kg pa imata v avgustu 122,7 %, kumulativno pa 105,8 %.

Kot običajno sta predilnici tudi v avgustu predli višjo povprečno številko kot je bila predvidena po

osnovnem planu. Predilnica II je dosgela tako visoko prekoračitev zato, ker je osnovni plan — zaradi dopustov — predvideval nižjo proizvodnjo, medtem pa je predilnica koristila manj dopustov in obratovala z večjimi kapacitetami, kot je bilo prvotno planirano. Ostala problematika pa je bila večidel avgusta ista kot je bila julija.

TKALNICA I

Količinska izvršitev: mesečna izvršitev v votkih znaša 107,2 %, kumulativna v votkih pa 104,0 %. V tekočih metrih je tkalnica I dosegla avgusta 102,9 %, kumulativno pa ima v tm 102,4 %.

Plan asortimenta je tkalnica I izpolnila mesečno 50,1 %, kumulativna izpolnitev pa znaša 67,9 %.

Izdelkov prve kvalitete je imela v avgustu 77,2 %, kumulativno pa ima 78,2 % izdelkov prve kvalitete.

TKALNICA II

Količinska izvršitev: mesečno ima v votkih 82,7 %, kumulativno pa 93 %.

Tkalnica II pa ima avgusta v tm 82,9 %, kumulativno pa 90,4 %.

Plan asortimenta je izpolnila le 53,6 %, kumulativno pa 64,8 %.

Kvaliteta se v tkalnici II zadnje mesece stalno izboljšuje, saj je v avgustu dosegla že 78,5 % izdelkov prve kvalitete, kumulativno pa ima sedaj 63,1 %.

Skupaj imata tkalnici v avgustu v tm 94,9 % kumulativno pa 98,5 odst.

V votkih sta tkalnici količinsko dosegli 96,5 % v avgustu, kumulativno pa 100,0 %. Plan asortimenta izpolnjujeta tkalnici v avgustu 51,5 % in kumulativno 66,9 %. Izdelkov prve kvalitete imata v avgustu 77,6 %, kumulativno pa 73,6 odst.

Tkalnici sta torej izvršili plan samo v votkih. Plana v tm ni izvršila tkalnica II, ker je imela večje zastoj zaradi dopustov in pomanjkanja delovne sile.

S prejo sta bili tkalnici v avgustu bolj oskrbovani kot prejšnje mesece, ker so se izboljšali rezultati v predilnicah.

Problem zase je manjkajoča preja, ki jo kupujemo, ker ne prihaja v zadostnih količinah.

PLEMENITILNICA I

Količinska izvršitev: v avgustu (m²) 94,5 % in kumulativno 103,4 odst. Podatki za asortiment so za avgust 39,8 % in kumulativno 72,0 %. Izdelkov prve kvalitete v avgustu je 82,5 %, kumulativno pa 89,6 %.

Plemenitilnica I je v tm dosegla v avgustu 96,5 % kumulativno v tm pa ima 104,3 %.

PLEMENITILNICA II

Količinska izvršitev: v avgustu (m²) ima 103,4 %, kumulativno pa avgustu 62,0 %, kumulativno pa 97,1 %.

Dva naša šoferja: TINE KOCI IN MIRO ZEN

Kako bo v prihodnje s prostimi sobotami

PRAVILA

— Odrejeni turnus ne more menjati niti posameznik niti skupina delavcev

— V primeru, če bi se pokazale napake, bo turnus lahko spremenila komisija za uvedbo skrajšanega delovnega časa

— Razporeditev ljudi v posamezne turnuse izvedejo vodje sektorjev in obratovodje enot. Razporeditev velja nespremenjena vnaprej.

— Vsakemu članu je treba omogočiti, da izkoristi prosto soboto kot mu po turnusu pripada.

— Delavci, ki morajo na prosto soboto delati, ker delovnega mesta ne smejo zapustiti, a zase ne dobe zamenjave, in tisti delavci, ki so na svojo prosto soboto na službenem potovanju, bodo namesto sobote koristili kot prost dan ponedeljek ali torek oziroma prvi dan v tednu, ki sledi prosti soboti po vrnitvi s službenega potovanja. Na vsak način morajo koristiti enega izmed petih delovnih dni v naslednjem tednu.

— Če pade prosta sobota v čas, ko delavec koristi svoj redni letni dopust, izredni (plačani ali neplačani) dopust, ko je na bol-

niškem dopustu ali delavka na porodniškem ali če pade sobota na državni prazni, delavec nima pravice zahtevati, da se mu zanj dodeli kak drug delovni dan kot prosti dan.

— Tisti, ki koristijo letni dopust deljeno, morajo paziti, da zadnji dan njihovega rednega letnega dopusta ne pade na petek pred prosto soboto, temveč mora biti v takem primeru njegov zadnji dan dopusta sobota. V nasprotnem primeru mora v soboto, čeprav je zanj prosta sobota, delati.

— Če dobi delavec izredni dopust, ki mu po pravilniku pripada (izjemni primeri!), in če pade tak dopust na njegovo prosto soboto, ne more zahtevati, da bi bil prost kak drug dan v tednu.

— Če delavec na svojo prosto soboto delo, čeprav bi moral biti prost, se mu osebni dohodek obračuna navedno za 8 ur, kot nadurno delo pa se mu obračuna le delo preko 8 ur.

To so torej nekateri predpisi, ki bodo urejali pravilno koriščenje prostih sobot, da ne bi prišlo do kakih nepravilnosti in izkoriščanja. Kolikor bo, kot rečeno, praksa pokazala pomanjkljivosti, pa jih bo odgovorni organ pač spremenil.

SODELUJ V TEKSTILCU!

Povišani osebni dohodki

(dalje s 1. strani)

Številke in procenti, ki smo jih navedli, so seveda samo okvirni, ker bodo dejanski rezultati povišanja odvisni v posameznih ekonomskih enotah od proizvodnih uspehov (dosežena proizvodnja, kvaliteta asortimenta), pri posameznikih pa tudi od preseganja norme, kvalitete in drugih faktorjev, ki vplivajo na osebni dohodek ekonomske enote in posameznikov.

Se predno je bilo uveljavljeno povišanje osebnih dohodkov, o katerem smo pravkar govorili, je prišlo do sprememb v cenah za osnovne živilske predmete in priporočilo zveznih organov, naj se osebni dohodki zaposlenih zvišajo na ta račun vsaj za 1.500 mesečno.

Naši samoupravni organi so o tem razpravljali v mesecu juliju in na podlagi analiz strokovnih služb ugotovili, da lahko upoštevamo ta priporočila za povišanje osebnih dohodkov in sicer od prvega avgusta dalje. Sprejet je bil sklep, da se povišajo osebni dohodki za 2.000 din mesečno na zaposlenega, vendar ne v obliki dodatka, kot smo to imeli predlanskim in lani (400 din za kruh),

ampak se to povišanje vključi v redno delitev osebnih dohodkov. Na podlagi podatka — 2.000 din na enega zaposlenega mesečno — so bili izračunani potrebni zneski za posamezne ekonomske enote in na osnovi teh zneskov določen ustrejni procent zvišanja cenikov za obračun osebnih dohodkov posameznih ekonomskih enot (v povprečju za cca 6,3%). Da bi zagotovili, da bo povišanje za vse zaposlene enako (okoli 2.000 din) so se povišale ocenitve vseh delovnih mest za nadaljnjih 6 točk na uro. Ker je tudi to povišanje vključeno v redni obračun in redno delitev, pomeni, da bodo dejanski rezultati tudi pri tem povišanju odvisni od uspehov posameznih ekonomskih enot (dosežena proizvodnja, kvaliteta, asortiment) in od dela posameznikov (morja, kvaliteta in drugo). To pomeni, da bo od dobrih proizvodnih in delovnih rezultatih dejansko povišanje osebnih dohodkov lahko tudi večje kot 2.000 din mesečno, po drugi strani pa, da nihče ne garantira tega povišanja pri slabih rezultatih.

Prvo in drugo povišanje osebnih dohodkov se nanaša na dose-

ženo proizvodnjo od 1. julija oz. od 1. avgusta dalje. Ker je bila proizvodnja v juliju in avgustu zaradi dopustov manjša in ker se obračunava povišanje posameznikom po zvišanih osnovah samo za čas, prebit pri delu, medtem ko se nadomestilo za dopust po zakonitih določilih izplačuje po povprečju osebnega dohodka zadnjih treh mesecev in za nadomestilo za dopust povišanje ni predvideno, bo obojno povišanje prišlo do polnega izraza (ob dobrih rezultatih seveda) šele pri obračunu za mesec september. Nadomestilo za dopust pa bo manjše od rednih osebnih dohodkov samo toliko časa, dokler povprečje treh mesecev ne bo doseglo povišanih rednih osebnih dohodkov, t. j. največ 3 mesece od uveljavljenega povišanja.

Upamo, da smo s tem prispevkom zadovoljivo pojasnili vsa vprašanja okoli povišanja osebnih dohodkov, katera so bila mnogim precej nejasna prav zaradi letnega časa, v katerem smo oba ukrepa sprejeli in ko so osebni dohodki ekonomskih enot in posameznikov v veliki meri odvisni od predhodnega obdobja. A. M.

Prehod na 45-urni delovni teden v pleminitilnici I

(dalje z 2. strani)

Slednje ima to slabo posledico, da so določene kapacitete potem nepopolno izkoriščene. Nasploh pa smo mnenja, da bo treba sistem mesečnega operativnega in komercialnega planiranja izpopolniti.

Kot osnova za izboljšanje kvalitete nam služijo predlogi in za-dolžitve, ki jih je sestavila posebna komisija pri UO, ko je spomladi letos proučevala vzroke napak na tkaninah, ki jih prede-lujemo v našem obratu. Potre-bno pa bo res vztrajno delo in intenzivna medfazna kontrola kvalitete, da bomo dosegli vsaj planski normativ regularnega blaga (92%). Zato nestrpno pričakujemo še nove strokovne moči inženirje in tehničke, ki bodo razbremenili sedanje in omogočili temeljitejšo delitev dela, s tem pa tudi boljši nadzor nad tehnološkim procesom.

Konkretne akcije za skrajšanje zastojev in boljše izkoriščanje posameznih strojev so dokaj različne. V smodilnici, belilnici in mercenizaciji bo treba skrajšati čas tedenskega čiščenja in ga obenem izvajati učinkoviteje. V barvarni naj bi se okrepilo kontinuirno barvanje, kar tenja že omenjeno izdelavo navijalne naprave za blagovne valje pri Peter-foulardu. Kapacitete kosmatilnice še niso povsem izkoriščene in nameravamo sezonsko nihanje vsaj delno izravnati z delavci pri finish-kalandrih, ki imajo obratno sezonsko obremenitev. Pri kontinuirki in v pralnici se dajo zmanjšati zastoji z opravljanjem vseh pomožnih del med časom, potrebnim za menjavo pralnih kopeli: dovoz kemikalij in tkanin k stroju ter event. priprava barvne flote (popoldne in ponoči pri kontinuirki). Precej nizko izkoriščanje imata egalizirka in razpenjalno-sušilni stroj Artos II, največ zaradi slabo pripravljene-ga blaga in ker delata brez avtomatov za izravnavo votka. Razen nabeve slednjega si bomo pomagali z uvedbo tretje izmene pri krtačno-navijalnem stroju ter aktiviranjem vodnega kalandra, da bo od-padlo sestavljanje barvnega blaga z malih valjčkov pri sušenju in da bodo vsi zatrgi in slabi šivi prešiti. Slični ukrep bo veljal za ostala dva razpenjalno-sušilna stroja, ki sta že zelo visoko izkoriščena. Z montiranjem pahalne naprave pri kondenzirnem stroju Artos bo namreč odpadlo sestavljanje na valje navitih komadov kondenziranega pigmentno tiskanega blaga pri apretiranju, postavev do-datnega soda za aprete pa bo omogočila apretiranje povprečno daljših partij kot doslej, kar obo-

je seveda zmanjša število potrebnih zastojev.

Možnosti v tiskarni so bile že kratko opisane, zanjo in za film-sko pa še posebej velja nujnost ureditve sistema kolekcioniranja in temeljitega remonta. Prvo bi nam zagotovilo pravočasno naročanje novih desenov, drugo pa sigurnejše in hitrejše tiskanje. Večji je problem pri parilnikih, ker sta oba že maksimalno izkorišče-na. Tu računamo na novi dvo-fazni parilnik kljub njegovi nizki kapaciteti in na nekatere tehnološke izboljšave.

Pri dekatiranju, kalandrih in kondenziranju kapacitete miso še maksimalno izkoriščene, torej posebnih problemov ni pričakovati razen v primeru resnejših okvar strojev. Večji pritisk na barvno kuhinjo pa lahko izravna-mo le z nabavo vakuum. pasirne-

ga stroja in še boljše usposobljenostjo tamkajšnjih delavcev. V adjustirnem oddelku so predvide-ne manjše organizacijske spre-membe, ki bodo omogočile po-daljšanje učinkovitega dela navijal-nih strojev do konca izmen s tem, da navijalkam ne bo treba skrbeti za odnašanje ostankov in čiščenje okoli strojev. Še več pa bomo pridobili, ko bo dana možnost za postavitev dodatnih šest pregledovalnih strojev, s katerimi bo možno pregledati vse naše tkanine, kar bo olajšalo de-lo v adjustirnici.

V tem sestavku so navedeni le osnovni koncepti našega obrata ob prehodu na skrajšani delovni čas. Potrebno bo še posamezne akcije koordinirati z drugimi obrati, kjer bo to le možno (vprašanje discipline, nabave, transpor-ta, vzdrževanja in slično) in z nji-mi izmenjavati izkušnje, da bi to novo pridobitev mogli vsi čim-bolje uveljaviti. Inž. M. Pogačnik

Proizvajalci sprašujejo

RESNO OPOZORILO!

Doslej smo v rubriki PROIZVAJALCI SPRAŠUJEJO objavljali vsako vprašanje, ne glede na to, če je bilo anonimno oziroma s podpisom. Želeli smo pač, da bi proizvajalci brez strahu vpraševali za obrazložitve vseh tistih problemov in razmer, ki jih ne razumejo, ne poznajo, o katerih zato upravičeno lahko žele pojasniti. Na žalost pa skušajo nekateri to uvidevnost uredništva izrabiti za postavljanje provokatorskih (izzivajočih!) vprašanj, s katerimi žele doseči nezadovoljstvo med člani delovne skupnosti, trenja med obrati in podobno. Da tak način ni na mestu je razumljivo, hkrati pa dokazuje, da so v naši sredi ljudje, ki vanjo ne spadajo. Tak način nas sili, da bomo v prihodnje objavili kritična vprašanja le, če bo vpraševalec čitljivo podpisan, vprašanja brez podpisa pa bodo našla svoje mesto v košu za smeti.

ODGOVORI NA POSTAVLJENA VPRAŠANJA V 8. STEV.

Na prvo in drugo vprašanje (povišanje dohodkov za 10% in dodatek 1500 dinarjev) berite odgovor v sestavku tov. Miklavčiča.

Okrog razmer v počitniških domovih bomo bralce skušali obveščati o poteku dejavnosti upravnega odbora počitniških domov.

O 42-urnem oziroma 45-urnem delovnem tednu je v tej številki dovolj napisanega pod istoimenskimi sestavki.

Na ostala vprašanja nismo prejeli odgovorov, morda jih bomo do prihodnje številke.

VPRAŠANJA

Zelo mi je ugajal članek tovariša Gunčarja o slabostih naših počitniških domov. Vse kar obsega je resnica, čeprav večkrat dokaj mila. Tako mislijo mnogi člani kolektiva. Sam predlagam naslednje: PRAV BO, ČE NAS BO TEKSTILEC TEKOČE OBVEŠČAL O ODSTRANJEVANJU VSEH NAŠTETIH NAPAK IN SLABOSTI. TO ŽELIMO ZATO, DA BOMO PO POTREBI LAHKO TUDI SAMI (dalje na 8. strani)

APEL - na člane samoupravnih organov in družbeno polit. organizacij

Leta 1958 je delavski svet sprejel sklep, da začne izhajati tovarniški časopis z namenom, da člane kolektiva kar najbolj informira o važnejših dogodkih iz proizvodnje, samoupravljanja in družbenega življenja. Poleg obveščanja, naj bi list člane tudi izobraževal in zaval, jim svetoval in pomagal.

Ni dvoma, da je pravilno in pravočasno obveščanje izredno važen faktor za počutje ljudi, za njihov odnos do dela, je skratka faktor, ki v veliki meri vpliva na uspeh podjetja. Zato bi morala biti dolžnost vseh tistih, ki pri tem lahko sodelujejo, da to tudi delajo. To so predvsem predstavniki samoupravnih organov in organizacij, člani operativnega vodstva, člani strokovnih služb, komisij in drugi.

Na žalost nam pregled letošnjih številok »Tekstilca« pove, da je sodelovanje prej omenjenih zelo šibko. Tako je bilo v lanskih osmih številkah objavljenih 21 sestavkov družbeno-političnih organizacij, letos (v osmih) pa samo trije; strokovne službe in komisije so lani objavile v osmih številkah 7 sestavkov, letos samo 3; sodelovanja samoupravnih organov pa že od leta 1961 ni več. To je res žalostna bilanca, ki kaže, da v našem podjetju v tem pogledu nekaj le ni v redu.

Če primerjam »Tekstilca« z glasili podjetij »LITOSTROJ«, »MTT«, »ZELEZARNE JESENICE«, »TAM MARIBOR«, potem lahko rečem, da se organizacije in samoupravni organi v teh podjetjih zavedajo izrednega pomena obveščanja svojih članov, kar kažejo tudi številke tovrstnih prispevkov: »LITOSTROJ« v treh številkah — 7, »ZELEZAR« v petih številkah — 17, »BILTEN MTT MARIBOR« v treh številkah — 24, list »SKOZI TAM« v petih številkah — 14. Mislim, da je nadaljnji komentar odveč. Pri vsem tem pa moram poudariti še to, da v teh podjetjih glasilo ni edini način obveščanja. Če imajo kaj večjega v programu, potem izdajo izredne številke (le-te obsegajo en list več!), kjer točno obrazložijo zadevo, kar omogoča članom vsestransko sodelovanje, odličan pregled situacije in zato končno tudi razumno odločanje. Vsega tega pri nas ni, ker člani zvedo za večino važnejših ukrepov šele takrat, ko je že vse urejeno, izvedeno. V takih pogojih je nesodelovanje večine razumljivo, čeprav je vse prej kot koristno.

Ali je po vsem tem čudno, če naletimo med člani na nerazumevanje in odpor, četudi je neka zadeva pozitivna in perspektivna. Je morda čudno, če ljudje postavljajo nevarne zahteve, če širijo napačne vesti, če kleve-tajo to in ono? Je mar čudno, če si po svoje razlagajo razne pojave, probleme in težave? Prepričan sem, da gre vse to na račun slabega in nezadostnega obveščanja.

Na raznih konferencah in sestankih pogosto poudarjamo velik napredek delavskega samoupravljanja in sodelovanja neposrednih proizvajalcev. Res me zanima, kje se to vidi in občuti. Veliko število vključenih članov v razne organe in organizacije namreč še zdaleka ni zadosten dokaz za to. Dobro vemo danes samo to, da je v teh organih kaj malo takih članov, ki aktivno sodelujejo v razpravah, da je tudi malo takih, ki zavestno odločajo o važnih zadevah. Vse to pa je brez dvoma posledica nepoznavanja razmer, torej nepravilnega obveščanja.

Mar smemo zameriti večini članov kolektiva, če nima razumevanja za razne probleme, če misli, da je tako vseeno, kaj sami mislijo in čutijo. Tudi vodstvo organizacij jim ne more zameriti prepričanja, da naše organizacije ne delajo tako, kot bi morale.

Vse drugače pa bi bilo, če bi člane sproti obveščali o uspehih in problemih proizvodnje (seveda ne v skopi in pomanjkljivi obliki, kot doslej), če bi jim pravočasno razložili in dali v razpravo zadeve, o katerih bi morali soodločati, če bi jim dalje tudi organizacije posvetile večjo pozornost (skrb za delovnega človeka!) in omogočile vpogled v svoje delo in uspehe.

Na koncu bi dejal še tole: JASNO JE, DA ČLANI UREDNIŠKEGA ODBORA IN UREDNIK NE MOREJO ZAJETI VSEH DOGODKOV SAMI. RAZUMLJIVO JE TUDI, DA O DELU ORGANIZACIJE, SLUŽBE ALI KOMISIJE NAPIŠE NAJLAŽJE IN NAJBOLJE TISTI, KI V NJEJ DELA. ZATO APELIRAM NA ORGANIZACIJE IN NA VSE OSTALE, KI LAHKO UCINKOVITO POMAGAJO, NAJ TO STORE, DA BOMO TAKO ODSTRANILI TUDI TO SLABOST, KI V VELIKI MERI NEGATIVNO VPLIVA NA NAŠ USPEH.

Urednik

Nekaj zanimivih odgovorov obratovodje . . .

(dalje s 1. strani)

katere prejemo, zaradi splošnih deviznih težav, pod istim nazivom od raznih producentov, vendar žal ne dajejo enakih učinkov, kar povzroča največ glavobola pri izdelavi izvoznih desetin. Se huje je, če za daljši čas zmanjka kakkega od standardnih materialov, katerega skušamo v časovni stiski nadomestiti s sličnim, vendar pogosto ne dosežemo povsem istega izgleda tkanine, kot je bil predpisan.

Med objektivnimi težavami se pojavljajo tudi take, ki nam vzamejo ves pogum, ker smo proti njim povsem brez moči. Tako že sedaj s skrbjo pričakujemo zimo, ko bomo zopet trpeli zaradi pomanjkanja pare, kar bo povzročilo na desetstisoče metrov pokvarjenih tkanin zaradi slabega parjenja po tisku. Prav tako bomo z nastopom mraza imeli po vsej verjetnosti zopet lepe količine od kapelj namočenega blaga pred tiskom, ker sta dva kaloriferja (od štirih nabavljenih), ki lahko preprečujeta kondenziranje pare nad egalizirko, montirana v predilnici, od preostalih dveh pa nameravajo enega uporabiti še drugje. Povzročitelj napak je tudi utesenost v obratu, zaradi katere izgubljam pregled nad procesom, otežkočen je transport, blago se nam maže itd.

Ne moremo zanikati, da slabi kvaliteti botrujejo v izdatni meri tudi lastne napake. Velik problem v zadnjih 2 letih je močna fluktuacija delovne sile, kar je povzročilo, da imamo namesto izkušenih v veliki meri mlade in neizkušene delavce, ki še nimajo pravega poslušanja za delo na strojih in odgovornosti za kvaliteto. To velja najbolj za tiskarno, kjer je le še nekaj tiskarjev z dolgoletno prakso.

Velika ovira pri razvijanju odgovornejšega odnosa do kvalitete dela je dejstvo, da prizadevanje posameznikov za doseganje čim višjega količinskega obsega proizvodnje (preseganje akorda) prekrije čut za kvaliteto. Iskanje krivcev za določene napake pa je zelo otežkočeno, ker je res mnogo faz predelave in precejšnje število napak (zamazanje, luknje, šibke barve in podobno) nastane lahko na različnih fazah.

Mnogokrat delavci tudi preveč tvegajo v prizadevanju za doseganje boljših količinskih učinkov. Tako prekoračujejo maksimalno dovoljeno hitrost stroja za določeno vrsto predelave, ne obračajo napačno obrnjenih kosov oziroma ne izločajo tistih, na katerih opazijo napake iz prejšnjih faz, ne prešijejo zatrgov in slabih šivov. To sicer ni splošen pojav, vendar odločno prepogost. Če bi vsi zavračali predelavo vsaj tistih tkanin, ki imajo zelo veliko napak, bi se te večji del dale pravočasno odpraviti in bi se procent neregularnih tkanin bistveno zmanjšal.

Po tem kratkem opisu problemov kvalitete naj odgovorim še na vprašanje o asortimentu. Predvsem naj poudarim, da se je orientacija podjetja v pogledu količinskega obsega posameznih skupin artiklov pod vplivom spremenjenih instrumentov in potreb domačega ter tujega tržišča precej oddaljila od prvotno postavljenega osnovnega plana asortimenta, kar se odraža tudi v mesečnih operativnih planih. Ti pa temeljijo za nas na planih tkalnic, saj smo mi odvisni od količin posameznih artiklov, ki nam jih tam stkejo. Zato slabo doseganje plana asortimenta ni vzeti preveč tragično, važno je le, če nam doseženi asortiment zagotavlja dovolj čistega dohodka. Bolj zaskrbljujoče pa je to, da so v marsikaterem mesečnem operativnem planu predvideni nekateri artikli v takih količinah, ki jih ni na razpolago in jih torej ne moremo predelati in doseči plana. To nastaja delno zaradi samega sistema planiranja, delno pa zaradi nekaterih nerealnih podatkov v dnevnih poročilih obrata, temelječih na pomanjkljivi evidenci ter zaradi neupoštevanja povprečnega raztega tkanin v teku predelave. Za odpravo tega se

je pred kratkim obrat odločil za uvedbo tromesečne inventure tkanin v predelavi in je prvo tudi že izvedel.

Ostro kritiko zasluži vsakomesečni pojav, da pri določenem številu artiklov komercialni sektor ne da dispozicij za vse planirane količine in jun obrat torej ne more vzeti v predelavo. To se največkrat pojavlja pri tkaninah za ženski usk. Mislim, da so pri planiranju se pre malo upoštevale razpoložljive kapacitete obrata. Pri večjavnem gospodarskem sistemu si pač ne moremo privoščiti preveč izrazite sezonske proizvodnje, pač pa naj bodo vse kapacitete preko celega leta čim bolj enakomerno ooremenjene, kar zagotavlja njihovo maksimalno izkoriščanje in torej visoko proizvodnjo (kosmatenje, merceurizacija, barvanje, finiisanje).

Na doseganje plana asortimenta ima nedvomno tudi obrat svoj vpliv. Tu nastajajo odstopanja največ zaradi izvoznih naročil, katera obrat iz različnih vzrokov ne izvrši kvalitetno, zaradi česar mora vzeti v predelavo novo količino tega artikla, kar pri masovnih (v glavnem finette) nujno privede do prisiljenega prekomernega tkanja ali do nakupa tega artikla v drugih podjetjih. Tu torej vidimo direktno povezavo med doseganjem kvalitete in plana asortimenta.

2. V vaši enoti ste pred meseci uvedli nov način nagrajevanja za kvaliteto. Kako se je ta način obnesel? Imate morda že vidnejše podatke o njegovi prednosti?

2. Poostreni kriterij obrata do vprašanja kvalitete proizvodnje je našel svoj odraz v uvedbi kvalitativnih normativov in ustreznih nagrad ter penalov za posamezna delovna mesta in to s pričetkom v tem letu. Ta ukrep naj bi vplival izključno na subjektivne vzroke napak, nastal pa je po enoletnem uvajanju sistema zamenjanja napak in proučevanja osnov za postavljanje normativov. Čeprav sistem dopušča nagrade in penale v višini do 20% na osnovne postavke, še nismo dosegli želenih rezultatov, t. j. povprečno doseganje postavljenega plana regularnih tkanin v višini 92%. Dočim so prvi meseci že kazali izboljšanje kvalitete (januar 91,4%, februar 92,1%, marec 89,6%, april 89,4%, maj 91,6%), beležimo ponoven padec v juniju (88,1%) in avgustu (82,5%). To pripisujemo delno sezonskemu pojavu (vročina, utrujenost pred dopusti, predelava vseh zaostalih tkanin z napakami v avgustu), delno pa naslednjim faktorjem: premalo izpolnjenemu sistemu medfazne kontrole, pretiranemu forsiranju proizvodnje, zakoreninjenemu prizadevanju delavcev po čim višji proizvodnji čeprav na račun doseganja boljše kvalitete, in močni fluktuaciji delovne sile.

Nedvomno pa je sistem, kljub nekaterim pomanjkljivostim v načelu pravi in napreden, nujno pa bi bilo s skupnimi močmi ustvariti čim boljše pogoje za kvalitetno delo, izpolniti način

evidence nad nastajanjem napak in kolikor mogoče izboljšati tehnično znanje ter čut odgovornosti delavcev.

3. Kaj bi bilo po vašem mnenju treba prvenstveno narediti že v tem letu in v letu 1965, da bi se pogoji dela v vaši enoti izboljšali, da bi se povečal odstotek izdelanih tkanin po planu asortimenta?

3. Predvsem odpraviti negativne pojave, navedene v prvih dveh odgovorih. Vem, da je marsikaj težko, zato skokovitih izboljšanj ne bo; treba bo pač mnogo dobre volje in razumevanja za reševanje problemov v obratu, tako od strani prizadetih služb kot od nas samih.

4. Neki je padla trditev, da so kapacitete v plemenitilnici I izkoriščene samo 40%. Ali je to res? Kako je kaj takega možno?

4. To je le splošen podatek iz rezultatov snemanj stopnje izkoriščanja nekaterih strojev v okviru priprav na skrajšan delovni čas. Tedaj smo ugotovili, da so tiskarski stroji dejansko produktivni le 40% delovnega časa, ostali čas pa porabijo za menjavo vzorcev in variant, za probe, kolekcije, čiščenje in ostale zastoje. To je izjemen primer v obratu, saj so drugi stroji izkoriščeni mnogo bolje, nekateri tudi nad 90%. V tiskarnah gornja stopnja izkoriščanja strojev (40 odst.) ni nič nenormalnega, vendar ni rečeno, da je ne bi mogli precej izboljšati. Bistven pogoj za to je marašanje primernih količin posameznih desetin in variant od strani komercialnega sektorja, katerih minimum je že določila komisija za rentabilnost. Žal so odstopanja od postavljenih normativov še prepogosta in tako ovirajo prizadevanja za doseganje boljše stopnje izkoriščanja tiskarne. Primerno bo treba še izboljšati organizacijo dela, da ne bo nepotrebnega čakanja na blago, popraviljanja tiskarskih barv itd.

5. Sliši se, da komercialni, tehnični sektor in plemenitilnica I ne morejo najti recimo kompromisne poti, ki bi vsaj do neke mere omogočila ekonomično proizvodnjo in hkrati tudi zadovoljstvo kupcev. Kaj pravite vi o tej zadevi?

5. Sodelovanje med komercialno, tehničnim sektorjem in nami po mojem občutku res še ni na zadovoljivi višini. Sicer se o marsičem lepo pogovorimo, vendar pogrešamo odločnosti pri odpravljanju očitnih pomanjkljivosti, ki zavirajo načrtno delo obrata. Mnenja sem namreč, da imamo v obratu že lastnih težav dovolj in jih ne bi bilo treba dodajati še od zunaj. Nekaj primerov:

— tekoče kolekcioniranje je pogoj za osvajanje tržišča, vendar organizacija tega še vedno ni rešena. Kolorice, ki jih izdelajo naše desinatere, so pogosto podvr-

žene kritiki, prav tako tudi kolekcije, dane na njen osnovi. Zato moramo pogosto kolekcioniranje ponavljati. Ali ni škoda časa, barv in kapacitet za dvojno delo? Zakaj desinatere ne dobijo navodov, v kakšnem žanru naj bo nek desen kaloriran? Zakaj kolorice vsakega zantevnejšega desena ne pregleda komisija pred kolekcioniranjem in zakaj ne oceni njen primernost namenu? Ali ne bi kazalo kolekcioniranje ločiti od obrata, saj je ta le izvajalec naročil? Ta in slična vprašanja terjajo rešitve.

— Na podlagi komercialnih dispozicij dajemo odgovarjajoče parne surovin tkanin v predelavo. Cesto pa se naknadno eden ali drugi desen stornira, zamenja z novim ali pa se količine variant spreminijo. To vnese v naše planiranje negotovost in dodatne proizvodne težave, ki jih le z napornim prebrdomo. V tekstilni tovarni Prebold imajo to urejeno tako, da je vodja proizvodnje obtem glavni disponent, ki zasleduje izvajanje komercialnih naročil od predilnice do končnega izdelka. Tam so šli celo tako daleč, da mora vsako spremembo že danim dispozicij odobriti UO podjetja! Pri nas glede na obsenost tovarne najbrž ne bomo mogli tega prevzeti, vztrajamo pa na tem, da nam komercialni sektor izda kompletne dispozicije po operativnem planu tako za domače tržišče kot za izvoz najkasneje do 20. v mesecu za naslednji mesec, sicer naše interno planiranje ne more biti dosledno. Vsako zavlačevanje ali naknadno spreminjanje dispozicij pa naj odpade razen v primerih, ko to upravičeno zahteva obrat zaradi objektivnih proizvodnih težav!

— Zelo pogrešamo vsakodnevno zanimanje tehničnega sektorja za naše proizvodne probleme. Pred združitvijo je tehnični vodja skoraj dnevno prišel v obrat in interviriral v kritičnih primerih, sedaj pa ga v primeru potrebe težko najdemo. Verjetno je za sedanjí obseg podjetja zasedba v tem sektorju prešibka, pa tudi delitev dela in odgovornosti najbrž niso dovolj točno opredeljene.

Vsekakor iskreno želimo pristnega sodelovanja s tehničnim in komercialnim sektorjem, ker bo le tako možna ekonomična in za tržišče interesantna proizvodnja. To sodelovanje pa se ne sme omejiti le na ugotovitve in sprejemanje sklepov, temveč se mora odražati v konkretnih ukrepih za stalno izboljševanje poslovanja.

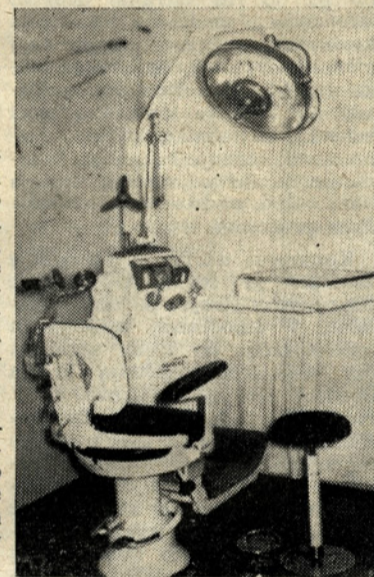
6. Sliši se, da vaša enota ne izdelata tkanin do predvidenih rokov, kar povzroča nezadovoljstvo pri kupcih in posebno probleme v izvozu. Kdo je kriv, če je ta trditev resnična? Kaj predlagate v tej smeri?

5. To je pri določenih naročilih res. Naša krivda v takih primerih je pogosto v tem, da nekega izvoznega desena ali variante ne

izdelamo dovolj kvalitetno ali točno po predlogu kupca, zaradi česar jo moramo ponovno izdelati. Ker za to potrebujemo čas vsaj pol do enega meseca, lahko medtem poteče rok za dobavo, kar povzroča neprijetnosti posebno v primeru, če gre za izvozno naročilo, ki je vezano na akreditiv, ki lahko tudi zapade.

Večkrat pa so vzroki zamujanja rokov drugje. Bodisi, da je prepoznano dano naročilo gravuri za pripravo valjev ali če ni na zalogi dovolj zahtevnega artikla in moramo čakati, da ga tkalnica izdelava. Včasih pride do resnejše okvare kakkega važnega stroja (n. pr. filmski tiskarski stroj, kondenzirka in slično) ali pa zmanjka enega ali drugega standardnega barvila odnosno pomožnega sredstva. Ker kupca ne zanimajo razlogi, zakaj naročenega blaga ni dobil v dogovorjenem roku, in ker zamujanje rokov izdobre resno škoduje ugledu podjetja, bi morali v komercialnem sektorju sprejemati naročila le na daljše dobavne roke in v količinah, ki so za naše proizvodne zmogljivosti realne.

Ob tem vprašanju ne morem mimo problema, ki ga v podjetju že daljši čas skušamo čim zadovoljiveje rešiti in ki v bistvu pomeni jedro ekonomičnega poslovanja. V mislih imam poenostavitve proizvodnje na nekaj glavnih artiklov, ki pa bi jih zato delali v daljših serijah, kot smo vajeni sedaj. Z drugimi besedami to pomeni ožjo specializacijo, ki je v nekaterih sorodnih podjetjih (n. pr. IBI Kranj, Gorenjska predilnica Skofja Loka) že v izdatni meri pokazala svoje izredne prednosti pred razdrobljeno proizvodnjo širokega asortimenta izdelkov. V tem je bistvena prednost velikoserijske industrijske proizvodnje pred obrtniško. Mi smo namreč veliko industrijsko podjetje, kar pa nekateri radi pozabljajo. Merodajne osebe v podjetju se sicer trudijo postopoma odpraviti to stanje vendar inam vtis, da so tovrstna prizadevanja pre malo odločna in zato napredek prepočasen.

Zobna ambulanta II je opremljena z modernimi napravami, ki omogočajo zobozdravniku lažje in hitrejše delo

1. oktobra — skrajšani delovni teden

(dalje s 1. strani)

3. zvišanje ravni splošne kulture in nove možnosti za intenzivnejšo družbeno-politično aktivnost;

4. Občutno povečanje storilnosti kot posledica omenjenih učinkov. Temeljni pogoj za prehod na skrajšan delovni čas je povečanje delovne storilnosti, t. j. delavec mora ob boljših pogojih in boljši organizaciji dela izdelati v krajšem delovnem času enako količino izdelkov ali več. Če ta pogoj ni izpolnjen, skrajšani delovni čas ne more biti element povečanja življenjske ravni delavcem, temveč ima lahko prav nasproten učinek. Z drugimi besedami povedano, obseg proizvodnje mora ostati enak ali pa se povečati.

Če bomo hoteli preiti na 45-urni delovni teden, kot prvo fazo realizacije ustavnega načela v našem podjetju, bomo morali dvigniti produktivnost dela za 6,6%. Ta stopnja sicer ni visoka in je dosegljiva le z določenimi izboljšavami in ukrepi, predvsem na področju organizacije dela in delovne discipline. Delavci pri strojih bodo morali odpraviti pomanjkljivosti, ki so sedaj spremljale vsakdanje delo, osnovno pa bo točno prihajanje na delo in odhajanje z dela, ter zmanjšanje na minimum odhoda iz tovarne med delovnim časom. Strokovni kader pa bi moral iskati poti k vpeljavi boljše, sodobnejše organizacije dela, kar bo imelo za posledico večje in rentabilnejše izkoriščanje strojnih naprav.

Potrebni so torej resni napori prav vseh zaposlenih, od direktnih

proizvajalcev, pa do tehničnega in ekonomskega kadra. Odkrito moramo priznati, da organizacija dela v našem podjetju ni zadovoljiva in, da bi morali bolj upoštevati, da raven organizacije mnogo prispeva k temu, ali delavci delajo z večjimi ali z manjšimi delovnimi učinki.

Analizo delovanja tega činitelja in pripravo ukrepov za izboljšanje tega je treba začeti pri delovnem mestu v delovnem procesu, ki je temeljna celica podjetja. Na delovnem mestu se lahko ugotovijo in izmerijo notranje rezerve, ki so odvisne ne samo od načina dela in organizacije delovnega mesta, temveč tudi od vseh drugih služb in funkcij v podjetju, od tehničnih, komercialnih in finančnih funkcij, pa do priprave dela in kontrole kvalitete. Potrebne so dobre analize obstoječega stanja, na podlagi katerih se lahko ugotovijo in določijo konkretni ukrepi za izboljšanje obstoječega stanja. Nespametno pa je brez podatkov in analiz trditi in smatrati, da je neko stvar mogoče ali nemogoče izvesti.

Pri uporabi kakršnega koli ukrepa je treba upoštevati, da delavec skrajšanega delovnega časa ne dobiva od nikogar v dar, niti od družbe niti od nekakšnega delodajalca, kajti po principih delavskega samoupravljanja je delavec gospodar in je hkrati sebi delodajalec. To pa pomeni, da se popolnoma zaveda dejstva, da mora skrajšanje delovnega časa in posledice, ki bi mu sledile, doseči sam z boljšo organizacijo svojega lastnega dela in z uspešnejšim poslovanjem podjetja.

J. Javornik

USPEL SINDIKALNI IZLET

Na pobudo članov izvršnih odborov sindikalnih podružnic ekonomskih enot je tovarniški odbor sprejel sklep o dvodnevem izletu članov teh odborov, da bi jim tako dal vsaj majhno nagrado za delo v teh organih sindikalne organizacije.

Poleg članov odborov smo se izleta udeležili tudi povabljeni, med njimi tudi moja »visokost« urednik von Tekstilindus. Na žalost pa moram takoj povedati, da so mi udeleženci postavili naslednji pogoj: LAHKO GRES Z NAMI SAMO POD POGOJEM, DA BOŠ ZAMIZAL, ČE BOŠ KAJ NEPRAVILNEGA VIDEL, DA BOŠ GLUH, ČE BOŠ KAJ NEPRIMERNEGA POSLUSAL, DA BOŠ O IZLETU NAPISAL LEP IN PRIJETEN ČLANEK, PREDVSEM PA, DA PUSTIŠ TVOJO LETEČO MRHO DOMA. Ker je bil izlet brezplačen in privlačen zaradi

krajev, skozi katere je peljala predvidena pot, pač nisem imel druge izbire kot pristati na postavljene pogoje. Sicer moram priznati, da mi ni žal, saj sem se prijetno zabaval tudi sam, od začetka do konca izleta. Toliko v obrazložitev.

V soboto, 12. septembra sta nas odpeljala iz Kranja dva avtobusa proti Gorenjski. Skupno nas je bilo 61. Klapa, v kateri sem bil tudi jaz, se je peljala z našim avtobusom, ki ga je vso pot res mojstrsko vozil naš Jože. Priznati pa moram, da je bil tudi šofer drugega avtobusa pravi as, saj nas je podil pred seboj ali pa za seboj, da je bilo včasih že kar nevarno.

Prve kilometre smo bili še malo zaspani in tihi, vendar ne predolgo. Nenadoma se je namreč pojavil v sprednjem delu avtobusa naš ČAČEK, ki je odprl svoje zatvornice in ponovno dokazal, da mu ni para v našem podjetju. Vse po vrsti nas je obdelal, zabaval in zafrkaval, nekatere si je tudi malo sposodil, pa zopet pogladil, skratka, skrbel je za dobro voljo in razpoloženje, za smeh in jezo. Bil je duhovit, oster pa zopet mehek, polizan kakor mačka, pregan kot lisica, gibčen kot akrobat in prožen kot žoga. Skakal je sem in tja, vrtel svoje gobezdalo kot se vrti mlin na veter, zvižal se je kot kača in grizel je kot bolha. Po vsem tem si lahko predstavljate, da smo se nasmajali do solz, nekaterim je jez za kar bliskala iz oči, ženske so se držale za trebuščke, poskakovale, jamrale in zdihovale.

Pot do Vršiča je tako minila mimogrede.

Na Vršiču smo najprej zalili rožice, nato pa korajžno zasedli Tičarjev dom v veselem pričakovanju krepkega zajtrka. Dobili smo hrenovke in klobase, rum s čajem in pristen domač kruh, torej same dobrote, ki so nas podprle in poživile. Nekateri so si ogledali še nekoliko oddaljen Poštarski dom, drugi pa smo se malo poslikali, ogledali zalo Mojstrovko in ponosni Prisojnik ter bolj oddaljeno Martuljkovo skupino s Škrlatico in Spikom. Vre-

me je bilo res prelepo in naklonjeno. Zaradi velike vročine je Jožu odpovedal zaganjač, pa smo morali naš avtobus potisniti tudi mi, kot so ga že nekateri izletniki poprej. Jože pravi, da mu vročina škoduje, in ker o tej zadevi nismo bili ravno posebni strokovnjaki, smo mu morali verjeti.

Navzdol je šlo seveda hitreje kot navzgor. Kmalu smo prišli mimo spomenika dr. Kugyja, enega prvih osvajačev Triglava, do kočice pri izviru naše najlepše reke -- Soče. Škoda, da vsi udeleženci niso imeli primernih čevljev za plezanje po skali in pesku tja do izvira med strmimi skalami. Izvir je res nekaj edinstvenega. Že večkrat sem ga sicer videl, vendar me vedno znova navduši. Zamislite si položen vstop v luknjo, ki jo na treh straneh obdajajo navpične stene, ki jih kakih 10 metrov visoko zaključuje strop, spodaj pa je ogromna banja, velika približno 8x3 metre in globoka kakih 15 metrov, ki je polna kristalno čiste in modre Soče. Pod skalami prodre ta voda na svetlo in hiti preko majhnih slapov proti dolini Trente, skozi Kobarid, kjer je živel Simon Gregorčič, ki ji je postavil s pesmijo »SOCA« najlepši spomenik, hiti tja do Jadranskega morja. Res si čudovita, ti bistra hči planin, vendar so tudi tebi dnevi štefi, ker te bodo spremenili v globoko jezero, da boš gnala turbine ter dajala električno energijo. Res je, da boš takrat bolj koristna, vendar boš izgubila na lepoti in prirodnosti.

Od izvira Soče smo se namenili v Kobarid, kjer nas je v lepo urejeni jedilnici čakalo dobro kosilo. Malce smo ga tudi cuknili, pa je bilo razpoloženje še bolj živo in ustrežajoče. Na žalost je bilo premalo časa, da bi si Kobarid ogledali bolj podrobno. Hiteti smo morali naprej, tja v Novo Gorico, kjer smo si ogledali tovarno pohištva, ki nosi isti naziv.

Po dolgi vožnji smo končno prišli do morja, že utrujeni in navličani sedenja in vročine. Hitro so nas razmestili po hišicah, nar kar smo dobili krepko večerjo.

Ob izviru Soče

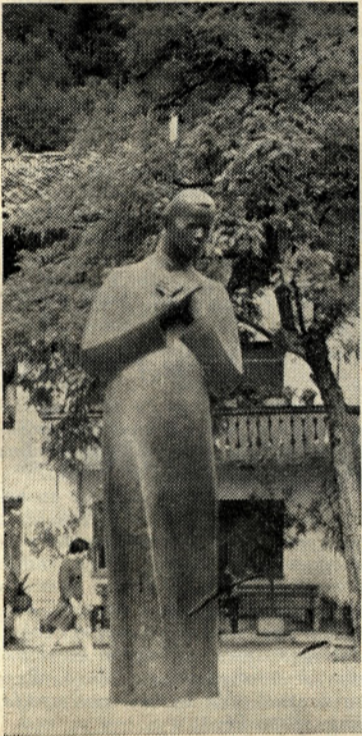
Pri večerji je bilo rečeno, da bo pozneje tudi modna revija, ples in splošna zabava.

Sam sem jo hitro še mahnil v morje, ki je bilo toplo in po dolgi in naporni vožnji res osvežujoče.

Medtem se je zabava začela. Zazvenele so polke in valčki, na mize so priromali litrčki, vendar razpoloženja ni bilo. Tedaj se je pojavil na odru zopet Čaček in napovedal modno revijo in toples kopalne. Ljudi je bilo kar precej zbranih in vsi smo napeto pričakovali kako bo revija izgledala.

Na začetku je bil Čaček kot konferasje zelo duhovit, pozneje pa

(dalje na 8. strani)

Spomenik Simona Gregorčiča v Kobaridu

Majhen slap ob izviru

Nasmejana in zadovoljna

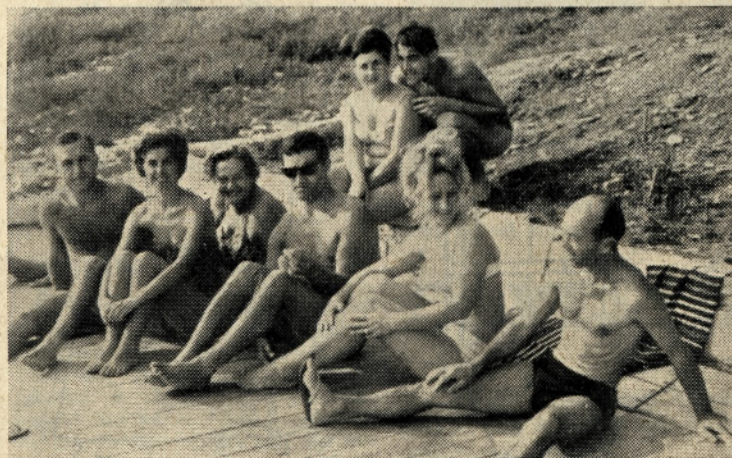

Levo je šofer, ki je vozil drugo skupino, slika je tudi z Vršiča

Skupina, ki jo je vodil naš Jože na Vršiču

Sindikalna Milka z blagajno

Na plaži v Novigradu

Sproščena — M

Tokrat tudi za šolarje

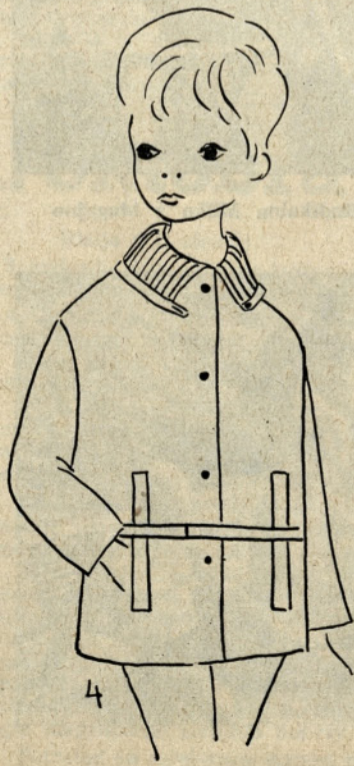
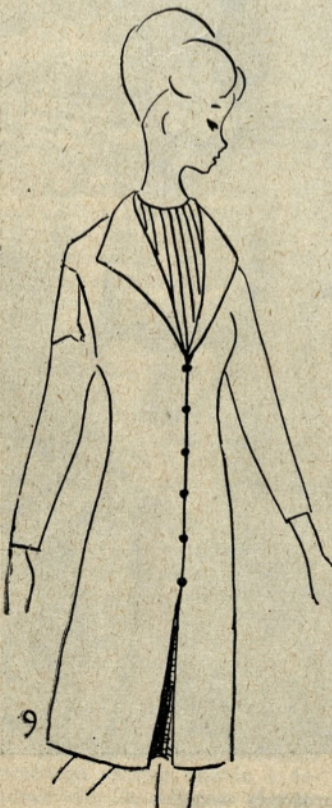
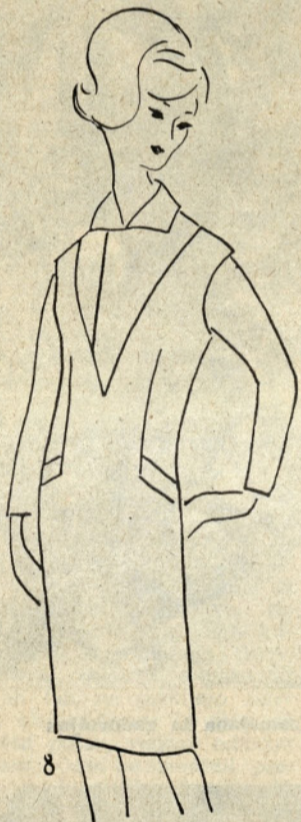
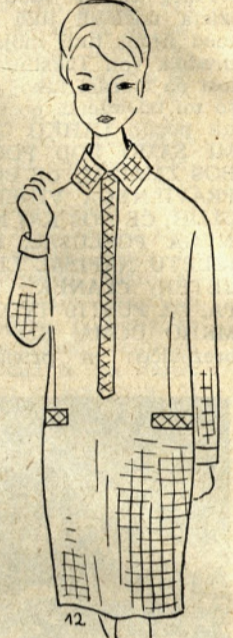
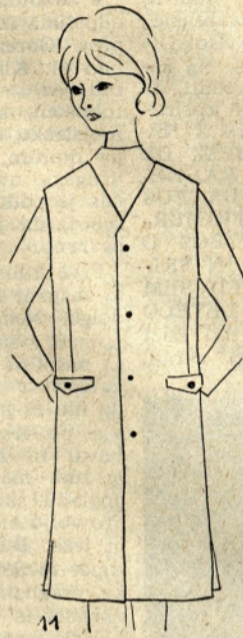
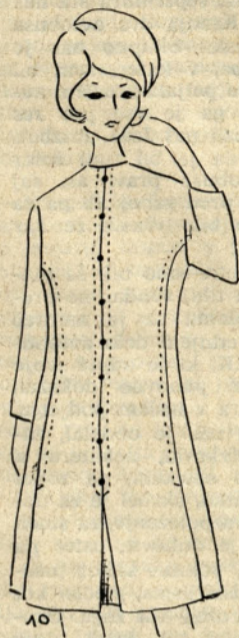
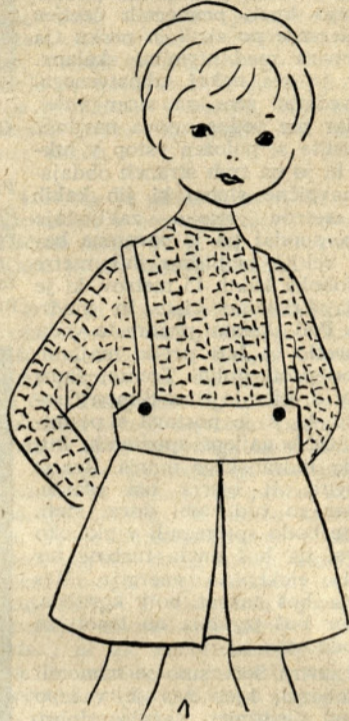
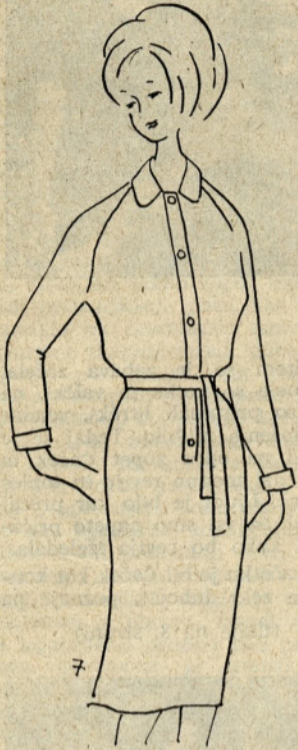
1. Krilce s puloverjem je zelo praktična kombinacija za šolarke. Krilo je enobarvno in krojeno rahlo zvončasto. Spredaj ima gubo, zadaj pa je gladko.

2. Zelo praktična kombinacija za šolarje. Krilo oz. brezrokavnik se zapenja spredaj po celi dolžini. Zraven obleče punčka bluzo ali pulover.

3. Oblekica iz enobarvnega volnenega blaga ima spredaj dve gubi

in zadaj dve. Robovi so tudi pri gubah obrobjeni z okerasnim šivom.
4. Ravno krojen površnik je narejen iz debelejšega drobno vzorčastega blaga. Ovratnik je spleten

iz debele volne v odgovarjajoči barvi. Ovratnik obrobimo z blagom, naredimo gumbnico in prišijemo gumb, da se lahko v hladnih dneh zapne.

5. Ohlapno krojen površnik lahko naredimo tudi iz velveta. Ob straneh ima kratke razpoke. Podložimo ga z enobarvno ali vzorčasto flanelo. Spodaj se obleče pulover z visokim ovratnikom.

6. Sportna srajca je narejena iz karirastega blaga. Takšnega izdelujemo tudi v našem podjetju. Zelo primeren je tiskan barbent s kevo desenom. Hlače imajo pas in se zapenjajo z gumbom. Žepi so vrezani postrani.

7. Moda spet narekuje raglan rokave in bubi ovratnike. Skica prikazuje enostavno obleko iz enobarvnega blaga in sintetičke, krojeno po teh modnih zahtevah.

8. Praktična kombinacija krila

in bluze oz. puloverja za službo. Krilo je ravno krojeno, žepi so samo nakazani.

9. Letošnja moda priporoča tudi plastrone. Obleka je enobarvna. Vstavljeni plastron je iz progaste blaga v odgovarjajoči barvi. Zadaj je krojena gladko, spredaj ima gubo. Po šivu so prišiti gumbi.

10. Se tri skice za tiste, ki so nekoliko bolj okrogle in težje najdejo primerne kroje. Prva je obleka iz enobarvnega sivega blaga rahlo oprjetega kroja. Spredaj ima tri gube, zadaj pa samo stranski dve. Gube poudarimo z dvojnimi šivom.

Druga skica prikazuje kombinacijo brezrokavnika z bluzo. Žepi so vrezani. Na vsaki strani spodaj ima razpoke.

Zadnja skica prikazuje enostavno obleko iz karirastega blaga, lahko vzamemo tudi barbent.

MaK

O fotografskih snemalnih kamerah

O osnovah fotografije smo sicer v »Tekstilu« že objavili nekaj člankov, vendar v njih nismo omenili snemalnih kamer. Ker so le-te zelo privlačne za mnoge amaterje, bomo skušali dati nekaj nasvetov tistim, ki jih že imajo in onim, ki jih mislijo kupiti.

Za amaterje pride v poštev snemalna fotografska kamera 2 x 8 milimetrov. Oznaka 2 x 8 pomeni, da je film sicer širok 16 milimetrov, vendar ga kamera snema samo polovico, nakar ga je treba v kameri obrniti in posneti še drugo polovico. Po razvitju film prerežemo po sredini in dobimo tako 8 milimeterski film, ki ga projiciramo na 8-milimetrskem projektorju.

Snemalne kamere se med seboj sicer precej razlikujejo v finezah in v sposobnosti, so pa si glede uporabe podobne. Ločimo jih predvsem po objektivih, in to: navadna snemalna kamera z enim objektivom, kamera z dvema ali tremi objektivoma in zoom-kamera. Medtem, ko nam kamera z enim objektivom daje običajne slike, je prednost kamere z več objektivoma v tem, da predmete, ki jih slikamo, lahko približamo (teleobjektiv) oziroma zajamemo z istega mesta večje področje, če uporabimo širokokotni objektiv. Še bolj pripravna je zoom-kamera, ki ima vse tri objektivne združene v enem; posebna ročica nam pri zoom-kameri nastavlja objektiv, ki ga želimo. Prednost teh kamer je tudi v tem, da so zrcalne, se pravi, da gledamo direktno skozi objektiv, da torej vidimo prav tisti del predmeta, ki bo

pozneje na sliki. Pri prejšnjih kamerah gledamo namreč skozi posebni okular, ki le približno pokaže velikost oziroma obseg slike; slabost teh kamer je v tem, da nastane pri slikanju na blizu določena razlika med objektivom, in okularjem (paralaksom!), kar je treba upoštevati, ali pa dobimo porezane glave, noge in podobno. Razume se, da so tudi cene primerne, saj stanejo navadne kamere od 20 do 50 tisoč, kamere s tremi objektivoma od 90 do 130 tisoč in zoom-kamere od 150 tisoč naprej. (Navajam cene za kamere, ki jih je možno kupiti v Jugoslaviji!).

Razen po objektivu ločimo kamere še glede na osvetlitev, in sicer imamo navadne, polavtomatske in avtomatske. Pri navadnih kamerah moramo zaslonko naravnati po občutku ali s pomočjo svetlomera, pri polavtomatskih ki imajo vgrajen svetlometer, naravnano pravo zaslonko že s pokrivanjem kazalca v okularju, vendar velja ta način pokrivanja samo za določeno brzino (frekvenco) slike, pri avtomatskih pa velja za vse brzine.

Razume se, da je vgrajeni svetlometer velika prednost, saj omogoča hitro in dobro snemanje brez vmesnega nastavljanja in merjenja s posebnim svetlometerom.

Prej sem omenil brzine (frekvence). Vsaka kamera omogoča, da posnamemo določeno število slik na sekundo. Običajno imajo kamere naslednje brzine: 8, 12, 16, 24, 32, boljše kamere tudi 64. Za navadne posnetke uporabljamo frekvenco 16 ali 24, medtem (dalje na 7. strani)

O fotografskih snemalnih kamerah

(nadalj. s 6. stran.)

ko vzamemo frekvenco 8, če želimo dobiti hitreje gibe od normalnih, in frekvenco 32 ali 64, če želimo znatno počasnejše gibe od normalnih (to vidite pogosto na televiziji — razni skoki in podobno!). Poleg teh bistvenih lastnosti imajo kamere še nastavitve za občutljivost filma in nastavitve razdalje, nekatere imajo tudi filtre, samosprožilec, pripravo za vračanje filma nazaj, posamezno snemanje itd.

Pri nas v Sloveniji je možno dobiti naslednje kamere:

a) navadne, z enim objektivom: Quarz — ruska, Pentakov — nemška, Sport — ruska,

b) s tremi objektivmi: SECONIK — japonska, EUMIG — avstrijska,

c) zoom-kamera: EUMIG — avstrijska, CROWN — Japonska.

Vlaganje filma je razmeroma enostavno in pri vseh naštetih kamerah podobno. Vse te kamere poganja vzmet, ki jo navijamo s posebno ročico. Kamera, ki jih poganja baterija, pri nas trenutno še ni možno dobiti.

Z vsemi naštetimi snemalnimi kamerami je možno snemati na črnobeli in barvasti film. Filme razvijajo v Ljubljani.

Poleg kamere je seveda treba imeti tudi projektor. Pri nas dobimo projektorje po 33 tisoč pa do 140 tisoč dinarjev, in to: nemške, avstrijske, ruske in japonske. V

UPORABA POŽARNIH APARATOV

Pri notranjih požarih je predvsem treba ugotoviti leglo požara, kaj gori, v kateri smeri se požar širi in katere nevarnosti lahko nastanejo med samim gašenjem. Gašenje notranjega požara je uspešnejše, ker je požar zaprt, je pa lahko v nekaterih primerih nevarnejše od zunanjega požara.

Pri gašenju je potrebno računati na sledeče nevarnosti: nevarnost elektrike, nevarnost plinov, nevarnost rušenja, nevarnost strupenih plinov, nevarnost eksplozije, nevarnost dima.

Požarni aparati, ki se nahajajo po oddelkih, so namenjeni za takojšnje in hitre posege. S temi aparati se gasi sledeče:

VH (voda) — Aparat uporabljamo za gašenje tistih snovi, ki se običajno gasijo z vodo (papir, les, bombaž, tekstil itd.).

Z njim ne smemo gasiti električne napeljave in lahko vnetljivih tekočin.

PH (pena) — Aparat uporabljamo za gašenje lahko vnetljivih tekočin in za tiste snovi, ki jih lahko gasimo z vodo.

Tudi s PH aparatom ne smemo gasiti električne napeljave in elektro naprave!

TETRA (T. klorogljik) — Aparat uporabljamo pretežno za gašenje motornih vozil. Z njim lahko gasimo tudi lahko vnetljive tekočine, elektroinštalacije in naprave.

S tem aparatom ne smemo gasiti v zaprtih prostorih. Pri gašenju se razvija strupen plin fozgen, ki je za notranje organe nevaren. Pri gašenju notranjih prostorov s tem aparatom moramo uporabljati dihalni aparat.

»S« (suhi prah) — Aparat s suhim prahom uporabljamo na splošno za gašenje vseh požarov. Suhi prah je najboljši in najbolj sodobno sredstvo za gašenje.

CO₂ plin — Ogljikov dvokis je sredstvo za dušenje požarov v zaprtih prostorih (2 kg na 1 kub. meter), ker deluje hitro, uspešno in brez škode. Sneg ogljikovega dvokisa učinkuje na gorečo snov

bližnji prihodnosti bo dala na trg projektorje in kamere tudi »ISKRA«. Kot pri kamerah, so razlike tudi pri projektorjih, in sicer: poceni projektorji nam omogočajo samo projiciranje naprej, dražji pa lahko projicirajo film tudi nazaj, lahko sliko tudi ustavimo, lahko povečamo ali zmanjšamo brzino projiciranja.

Snemanje ni enostavno. Predvsem je potrebno, da je film pravilno vstavljen, da je objektiv čist, da je pravilno nastavljena razdalja, da je nastavljena odgovarjajoča zaslonka in frekvenca. Pri polavtomatih in avtomatskih je treba paziti tudi na nastavitve občutljivosti filma.

Snemanje je bolj zahtevno, kot bi človek mislil. Predvsem je treba kamero pravilno držati, da so slike pokončne, vsak objekt je treba snemati vsaj 4 sekunde, ker so drugače pri projiciranju skozi prehitri, raztrgani. Posebno pazljivo je treba slikati oziroma snemati, če kamero premikamo in snemamo stoječe predmete (naravo, gore). V takem primeru je treba kamero premikati zelo počasi, brez skokov, brez sunkov. Ko se vzmet izteče, jo je treba vedno naviti do konca. Barvne filme uporabljamo enako kot črno-bele, vendar je snemanje na barvni film brez svetlomera tvegano.

Toliko o snemalnih kamerah. Morda bi omenil še to, da je treba pred uporabo dobro proučiti prospekt, ki je vsaki kameri priložen, ker ima vsaka kaj specifičnega, kar lahko bistveno vpliva na kvaliteto snemanja. Več pa prihodnjic.

P. G.

močno hladilno in ima velik učinek pri gašenju gorljivih tekočin in plava kljub svoji nizki specifični teži, na vsaki tekočini. Prosti ogljikov dvokis, ki prihaja naravnost iz ročnika in ogljikov dvokis, ki se tvori pri topljenju snega, oddasta gorečo snov in s tem popolnoma onemogočita dostop zraka, zaradi česar ogenj ugasne. CO₂ uspešno gasi električne naprave visoke in nizke napetosti, poleg tega pa ga lahko uporabljamo za gašenje pri vseh požarih.

VRSTA APARATA

VH — voda

PH — pena

»S« — suhi prah

CO₂ — plin

Brentača

VSEBINA

Raztopina sode in bikarbone in vode, steklena ampula s solno ali žvepleno kislino.

Raztopina sode bikarbone, vode in aluminij-skega sulfata in vode.

Suhi prah in plin CO₂ — ogljikov dvokis.

Vtekočinjen CO₂.

Voda ali mešanica vod-katrin (zračna pena)

Uporaba požarnih aparatov je uspešna samo v začetni fazi požara (pri nastanku).

K gašenju požara je treba torej pristopiti takoj, načrtno in preudarno.

Odlično drugo mesto za naše kegljače

Na tradicionalnem mednarodnem kegljaškem tekmovanju, ki je bilo konec avgusta na 4-steznem kegljišču Triglava v Kranju, je ekipa Tekstilindusa zasedla odlično 2. mesto za zmagovalnim moštvom kranjske Iskre. Na tem tekmovanju je sodelovala tudi ekipa Würzberga iz Zah. Nemčije, ki pa je zaradi bolezni dveh članov zasedla šele osmo mesto. Spomladi bodo najboljši kranjski kegljači vrnili obisk ekipi iz Zah. Nemčije.

V naši ekipi se je tokrat spet najbolj izkazal državni reprezentant Lado Martelanc, ki je podrl 468 kegljev, kar je bil tudi najboljši rezultat med vsemi 60-timi nastopajočimi tekmovalci. Nihče od ostalih pet članov pa ni dosegel niti 400 kegljev; njihovi rezultati pa so bili naslednji: Česen 393, Likožar 385, Rogelj J. 395, Berčič L. 342 in Urbanc 393.

Vrstni red ekip pa je bil:

1. Iskra 2467 (povprečje 411)
2. Tekstilindus 2376 (396)
3. Planika 2346 (391)
4. Elektro 2336 (389)
5. Kovinar 2282 (380) itd.

V ekipi Kranja pa je nastopila v ženskem srečanju z ekipo Würzburg tudi članica našega delovnega kolektiva in državna reprezentantka Cvetka Čadež in podrla v disciplini 100 lučajev 371 kegljev. Tudi v tem srečanju je zmaga pripadla kranjski ekipi.

J. J.

Pismo vojaku

Spoštovanil

Prejel sem vaše pismo, v katerem ste mi izrazili tople pozdrave. Našel sem si malo prostega časa, da se vam zahvalim za prejeto pismo in vso pozornost, ki ste mi jo izkazali.

Oglašam se vam s skrajnega konca naše prelepe domovine. Sem graničar na predelu, kjer naša domovina meji z Albanijo — na albanski meji. Težka in odgovorna je naša naloga, ali srečen sem, ker sem prav jaz izbran in je meni zaupana ta velika odgovornost. Ostati hočem zvest našim narodom, stoletnim težnjam naših prednikov in vsa pričakovanja bom častno izpolnil. Kot svetel vzgled sem si vzel primere borcev, herojev, ki so prelivali kri po poljanah in dali svoja življenja za domovino. Čuvati naše meje, braniti našo domovino pomeni: braniti našo zemljo, naše narode, bogastvo, lepote, sad našega delovnega in kulturnega udejstvovanja. Braniti neodvisnost in slavo naše domovine predstavlja čast in plemenito dolžnost vsakega državljanca SFRJ in delno oddolžitev njim, ki so padli v NOB.

Moj prosti čas je potekel, z vsebino pa sem se že tako preveč oddaljil od tistega, kar bi vas moglo zanimati.

Prejmite lepe pozdrave z vročo željo za vašo osebno srečo, vam in vašemu kolektivu pa želim kar največ uspeha na vseh delovnih področjih.

Anton Nograšek — V. P. 7482/1 PONOŠEVAC

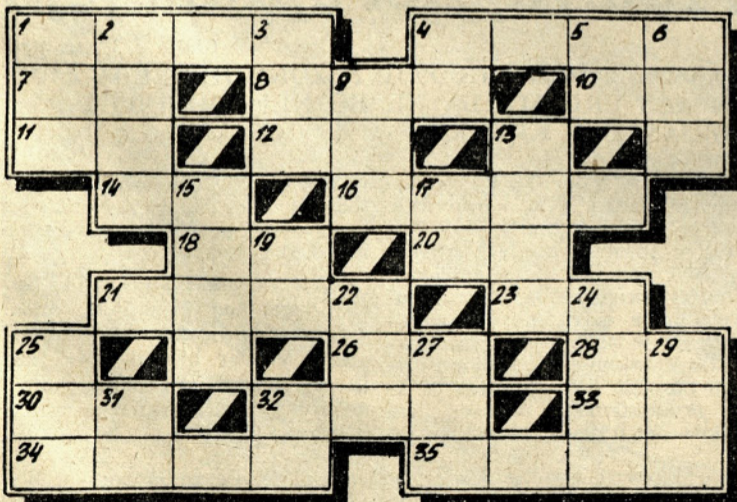
NAGRADNA ZLOGOVANKA

V posamezno polje se vpisuje po en zlog besede.

VODORAVNO: 1. najdaljše slovensko gorovje, ki leži na jugoslovansko-avstrijski meji, 4. vrsta visoke šole; oddelek univerze, 7. hrvaški narodni heroj s partizan-

zi severno od Turanske nižine (iz istih črk kot LARA), 21. nauk, s katerim se ukvarjajo politiki, 23. vrsta pokrivala, 26. diktat, narokovanje, 28. morska pena, 30. krajša oblika moškega imena Nikolaj, 32. deli bicikla, ki služijo

izdelke, 4. lepa ptica iz družine kokoši, ki jo gojijo po loviščih, ker ima zelo okusno meso, 5. zemljišče, ozemlje, prostor; delovno področje, 6. skupno ime za uralo-altajske narodnosti in jezikovne skupine (zadnji zlog je -ri), 9. ženska v kozmetičnem salonu, ki masira, 13. ženska, ki sodeluje pri obiranju sadja, 15. drugo ime za divjaško opustošenje, ki se imenuje po germanskem narodu Vandalov, ki so leta 455 zavzeli Rim in ga neusmiljeno opustošili, 17. daljša oblika za egiptčansko sončno božanstvo (iz istih črk kot ARA), 19. najozlja sorodnica, 22. velika država na severu Severne Amerike z glavnim mestom Ottawa, 24. deklica, ki čuva čredo na paši, 25. prostor na kmetiji, kjer prebivajo kure (množ.), 27. javno priporočanje izdelkov, 29. merjenje s tehtnico, tehtanje, 31. jugoslovanski ljudski ples, ki je najbolj razširjen v vzhodnih delih države, 32. ime kranjskega glasbenega pedagoga in dirigenta Liparja.

za poganjanje, 33. glavno mesto sovjetske socialistične republike Letonije, 34. večja dolžinska enota, s katero merimo razdalje, 35. dopoldansko ali popoldansko obdobje.

NAVPIČNO: 1. vrsta severnega jelena, ki živi v velikih skupinah, 2. večletna vrtna rastlina, katere listi in stebila so užitna, 3. človek, ki izdeluje keramiko in keramične

IZZREBANI SO BILI

1. nagrada 1.500 din Rozman Ivana, upokojenka; 2. nagrada 1.200 din Senk Magda; 3. nagrada 1.000 din Potočnik Marija, konfekcija; 4. nagrada 900 din Zupančič Slavka; 5. nagrada 800 din Teršek Rezka; 6. nagrada 650 din Pintar Marinka.

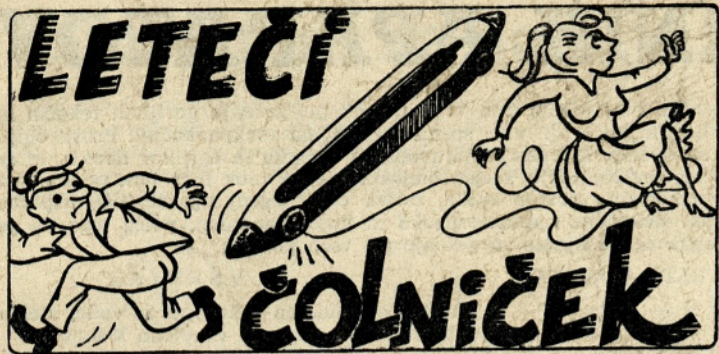
Iz podjetja je odšel naš dolgoletni sodelavec Dušan Djukanović. Na sliki se od njega poslavlja predsednica sindikalne organizacije

OBVESTILO

Vse tiste bralce, ki hranijo TEKSTILCA obveščamo, da imamo nekatere številke še na zalogi. Če jim katera izmed lanskih ali letošnjih številk manjka, jo lahko dobe v uredništvu.

Uredništvo

skim imenom Lola (Ivo), 8. muslimanski post, ki traja cel mesec, 10. redni dohodek iz naložene glavnice, zemljišča ali premoženja, 11. drugo ime za zapredno ličinko metulja, 12. mešalni aparat v gospodinjstvu, 14. ravna dolina, ravnica, 16. drugo ime za nekdanjega orožnika, 18. poleg kralja najvažnejša figura pri šahu, 20. veliko jezero v Sovjetski zve-

Končno je čas dopustov za nami. Vam verjetno to ne ugaja preveč, meni pa zelo, saj bom zopet lahko več napisal.

Ko takole prebiram našega »Tekstilca« ugotavljam, da je rubrika PROIZVAJALCI SPRAŠUJEJO skoraj odveč, ker večinoma berem samo vprašanja, medtem ko so odgovori kaj redki. Urednik bo sicer zopet jezen in užaljen, vendar to dejstva ne more spremeniti. Sicer pa tako vsi vemo, da ni sam kriv, če odgovorov ne dobi. Pravičen pa tak odnos tistih, ki bi morali odgovoriti resni, saj je to njihova dolžnost. Rad jim sicer verjamem, da je včasih težko dati odgovor, posebno še, če se kdo čuti krivega, vendar je bolje povedati resnico, kot molčati. Če bi bil jaz urednik, bi pod vprašanje, ki ga objavi, napisal takoj tudi ime tistega, ki naj odgovori. Verjetno bi potem le dobil tudi odgovore.

Eden izmed članov kolektiva je v vprašanju postavil zahtevo, da bi »Tekstilec« moral vsebovati bolj konkretne in jasne podatke o proizvodnji, o težavah in uspehih in podobno. Rad bi mu povedal, da bo ta želja ostala še dolgo samo pobožna želja. V podkrepitve tega mnenja bi povedal, da je tajna podjetja celo število zaposlenih v našem podjetju. Upam, da bo razumel, da so ostali podatki pač še večja in nujnejša tajna podjetja. Poleg tega pa je že urednik omenil, da čaka na nov pravilnik, ki bo bolj konkretno določal, kaj je in kaj ni tajna vendar vse kaže, da spada tudi ta pravilnik med pobožne želje.

Mimogrede vam moram povedati, da gre k vojakom tudi tista majhna žaba, ki jo vsi poznate pod imenom — TEJC. Urednik bo sicer ob dobrega in vestnega sodelavca, jaz pa sem kar vesel, da ga nekaj časa ne bo, ker je že kar preveč vtikal svoj nos v moje področje. Upam, da mu bo vojaško življenje nekoliko zavezalo gobezdalo, ki je bilo zadnje čase kar precej odprto in nevarno. Kljub vsemu pa mu le želim zgodnje vstajanje, veliko maršev, še več dežurstev in čim manj prostega časa.

Čeprav sem že dostikrat pisal o straniščih v splošni upravi v obratu I, moram tokrat ponovno. Opazil sem namreč, da so se tudi v teh prostorih pojavile čačke na steni, ki izvirajo od članov iz osnovnih obratov. V pohvalo in čast jim to krcaanje gotovo ni, če pa

jih slučajno dobim, jim pa tudi ne bo v razvedrilo in veselje.

Omenil bi še to, da pri nas ponekod izredno vneto štedimo, ponekod pa razmetujemo denar, da je veselje. Kje razmetujemo, ne bom našteval, ker ne bi šlo vse na papir, štedimo pa v straniščih, kjer je na umivalniku tako »velik« kos mila, da ga še z drobnogledom težko vidiš. Ne vem, kaj si o nas mislijo tujci, ki se dostikrat tam umivajo. L. Č.

Urnik športnih sekcij

Z nastopajočo jesensko-zimsko sezono se začne tudi aktivnejše športno udejstvovanje v našem kolektivu. Športniki našega podjetja imajo od lanskega leta na razpolago svoje prostore v podpriljučju zgradbe, obratne ambulante v obratu I.

Da bi se teh prostorov lahko posluževalo čim več športnikov in da bi bil omogočen sistematični trening, objavlja odbor za šport pri tovarniškem odboru sindikalne podružnice naslednji URNIK za uporabo športne dvorane:

- namizni tenis: vsak ponedeljek in petek;
- šah: vsak torek in četrtek;
- strelci: vsako sredo in soboto.

Ker lahko delajo v dvorani hkrati šahisti in igralci namiznega tenisa, lahko uporabljajo dvorano šahisti tudi ob ponedeljkih in petkih, igralci namiznega tenisa pa tudi ob torkih in četrkih.

Redni treningi se začnejo s 1. oktobrom. Urnik za trening kegljačev, ki bodo trenirali na kegljišču SD »Triglav« Kranj, bo objavljen pozneje.

Mladina in ostali člani kolektiva, ki vas zanima šport in se hočete razvedriti ob prijetni športni igri, poslužujte se prostorov in naprav, ki so vam na razpolago v naši športni dvorani in se vključite v odgovarjajoče sekcije!

Odbor za šport

Uspel sindikalni izlet

(dalje s 6. strani)

je precej popustil, kar ni nič čudnega. Kljub nekaterim napakam pa je revija bila zanimiva, čeprav smo bili moški na koncu razočarani, ker je toples kopalna odpadla.

Dobro vince in glasba sta prisotne kmalu razgibala. Prvi parčki so se zavrteli in potegnili za seboj skoraj vse prisotne. Skoraj vsi so ostali do zore.

Nedelja je bila jasna in topla, torej prijetna za kopanje in sončenje. Od plesa smo bili sicer utrujeni in tudi zaspani, vendar nas je toplo morje poživilo in tudi spanec smo pregnali.

Kar težko smo se ob 17. uri zbasali v avtobusa. Pri vstopu v av-

To je Ivo Jereb, poznan pod imenom Tejc. Kot veste, je Tejc uredjal rubriko »Predstavljamo vam«. Verjetno bomo težko našli zanj enakovredno zameno. Tejc gre namreč k vojakom

MED KROŽKI — DRUGI

V okviru rednih mesečnih krožkovnih tekmovanj, ki jih je bilo doslej sedem, so naši kegljači zbrali doslej skupno 2656 kegljev in so tako trenutno na drugem mestu. Vodi ekipa Elektra s 2.726 podrtimi keglji. To prednost so si priborili tekmovalci Elektra v aprilu, ko so dosegli več kot odličen rezultat v borbenih igrah 460 kegljev. Sploh pa je pokazala ta ekipa vse doslej zelo solidno formo.

Naši kegljači so nekoliko zatajili v zadnjih treh mesecih, ki so bili precej pod povprečjem prvih štirih mesecev.

Zaradi dopustov v avgustu ni bilo rednega tekmovanja in bo zato konec septembra kar dvoje tekmovanj: za avgust in september. Našim kegljačem želimo, da bo dosegli v jesenskih mesecih boljši rezultat, s čimer bi lahko

še prehiteli trenutno vodečo ekipo Elektro.

V posameznih mesecih pa so kegljači Tekstilindusa dosegli letos naslednje rezultate: januar — 367, februar 408, marec — 397, april — 405, maj — 369, junij — 348 in julij — 362.

Na zadnjem julijskem tekmovanju je bil vrstni red sledeč: 1. 2.726 (povprečje 389), 2. Tekstil-Iskra A 432, 3. Elektro 413, 3. Indus 2.656 (379), 3. Iskra 2.612 Enotnost 379, 4. Planika 366, 5. (371) itd.

Iskra B 363, 6. Tekstilindus 362 itd.

Kot je iz razvrstitve razvidno, smo v juliju precej zaostali in se bomo morali v naslednjih tekmovanjih bolj potruditi, če hočemo obdržati vsaj drugo mesto. Trenutni vrstni red po sedmih tekmovanjih pa je sledeč: 1. Elektro 2.726 (povprečje 389), 2. Tekstil-Iskra A 432, 3. Indus 2.656 (379), 3. Iskra 2.612 Enotnost 379, 4. Planika 366, 5. (371) itd.

OBVESTILO

Vse tiste člane kolektiva, ki so preživeli svoj letni dopust v Novigradu in Fiesi obveščamo, da je osebje omenjenih počitniških domov našlo v hišicah in na plaži naslednje predmete:

V NOVIGRADU:

Volneno jopico, 4 pare plavalnih copat, 3 frotirke, 3 rute, jedilni prtček, slinček, 2 robca, otroško bluzico, 3 kopalne kape, 3 kopalne obroče, baterijo, 3 sončna očala, denarnico, slamniki otroške hlačke, modrček, vžigalnik, pas iz polivinila, otroško majčko in moški dežnik.

V FIESI:

Ročno uro!

Preglejte torej, če vam kateri od naštetih predmetov manjka, pojdite k tovarišici KAVČIČ (soba nad menzo, kjer ste se vpisali za dopust!) in opišite predmet, ki ste ga izgubili. Če se bo opis ujemal, boste izgubljeni predmet dobili nazaj.

VAŽNO: Tov. Kavčič bo sprejemala prizadete vsak dan od 7. ure do 13. ure in to od 1. oktobra do 31. oktobra. Kolikor se do zadnjega oktobra ne boste pobrigali, bodo vaše pravice do najdenih predmetov propadle!

Naši na šahovskem festivalu na Bledu

V soboto in v nedeljo, 19. in 20. septembra je bil na Bledu VII. mednarodni šahovski festival. Udeležilo se ga je 54 ekip (v vsaki ekipi po štirje igralci) iz Češkoslovaške, Italije, Avstrije, Zahodne Nemčije in Jugoslavije. Ekiye so bile na osnovi koeficienta kategorij igralcev razdeljene v tri skupine. Iz našega podjetja sta nastopili dve ekipi. Prva ekipa je igrala v II. skupini, druga ekipa pa v III. skupini. Igralo se je po švicarskem sistemu, po katerem se nasprotniki za vsako naslednje kolo določijo po rezultatih, doseženih v predhodnem kolu.

Borba za uvrstitev na boljša mesta je izredno ostra, ker vsaka pridobljena ali izgubljena točka lahko pomeni vzpon ali padec na lestvici za nekaj mest.

V hudi mednarodni konkurenci so se naši šahisti kar dobro odrezali, saj je prva ekipa z 19,5 osvojenimi točkami zasedla v II. skupini med 18 ekipami šesto mesto, druga ekipa pa prav tako z 19,5 točkami v svoji skupini med 20 ekipami sedmo mesto. Na žalost so bile lepe denarne nagrade predvidene in tudi razdeljene samo za prvih pet mest v vsaki skupini.

A. M.

premišljevali lepe trenutke z izleta, drugi zato, ker jih je premagal spanec. Celo Čaček je utihnil, čeprav to ni njegova navada.

V Kranju smo si rekli lahko noč in odhiteli na svoje domove.

Izlet je bil prijeten, zanimiv in poučen, torej tak, kakršnih ni veliko, na žalost!

P. G.

Proizvajalci sprašujejo

(dalje s 3. strani)

POMAGALI. DO PRIHODNJE SEZONE JE TREBA ZADEVO RES UREDITI, DA NE BO NEPOTREBNEGA RAZBURJANJA IN KRITIKE.

V »Glasu« z dne 12. 9. 1964 čitamo v članku »Kje so notranje rezerve?« naslednje: »V Tekstilindusu se je neto produkt zmanjšal (v I polletju) za 203 milijone dinarjev (indeks 93), število zaposlenih pa za 75, kar je razumljivo, da je padla tudi produktivnost.« V našem polletnem poslovnem poročilu pa navajamo, da se je produktivnost napram lani povečala za 6% (Vrednost proiz-

vodnje po PLC na izvršeno efektivno uro) oz. za 5,1% (Vrednost proizvodnje po PLC na povprečno zaposlenega).

Verjetno nastopa ta razlika zaradi tega, ker je podjetje imelo lani status poizkusnega obratovanja. Vendar bi rad vedel, kaj je res, odkod ta razlika, kateri pokazatelj je pravilnejše merilo za produktivnost?

V zvezi s tem vprašanjem dajemo naslednje pojasnilo:

Oba načina računanja produktivnosti t. j. na osnovi doseženega bruttoprodukta in vrednosti proizvodnje po lastni ceni sta pravilna in se splošno uporabljata. Pri zaključenem obdobju enega poslovnega leta se rezultati v splošnem ujemajo, pri obračunih krajših obdobjev pa nastopajo razlike, kakršno je opaziti tudi v tem našem primeru, to pa zaradi sezonskih ali drugih nihanj v prodaji, na osnovi katere se obračuna bruttoprodukt.

Za interno spremljanje gibanja produktivnosti je vsekakor merodajnejša vrednost proizvodnje po lastni ceni, ki sledi ritmu in obsegu proizvodnje. Zato lahko smatramo za pravilen podatek, da se je produktivnost v I. polletju letošnjega leta v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta dvignila za 6% oziroma za 5,1%.

Sprejem gostov Izvršnega sveta LRS